

ρη'. 00) 'Εάν τις εἴπῃ, τῷ υἱῷ μου καὶ τοῖς υἱοῖς μου δίδωμι τόνδε ἐπιτρόπον, περὶ μόνων ἄρρένων υἱῶν δοκεῖ λέγειν διὰ τὴν γενικὴν ὀνομασίαν τοῦ υἱοῦ, ἥτις ἐπὶ μόνου ἄρρένου χρόνον ἔχει, πλὴν καὶ ἐνταῦθα τῇ διανοίᾳ τοῦ διατιθεμένου προσέχουμεν. δυνατόν γὰρ ἦν πρῶτον περὶ τοῦ υἱοῦ διαλεχθέντα ὕστερον ἐν τῇ δόσει τοῦ ἐπιτρόπου καὶ τῶν θηλειῶν προνοῆσαι.

ρηδ'. p) Τὸ ῥῆμα τὸ εἶπῃ ἐπίστε καὶ τὸν παροχρησάτα δηλοῖ καὶ οὐ μόνον τὸν μέλλοντα χρόνον δηλοῖ q), ὅπερ ἀναγκαστὸν ἔστιν ἔμῃν εἰδέναί καὶ ὅταν κωδίκιλλοι r) οὕτω βεβαιωθῶσιν ἐν τῇ διαθήκῃ ὅπερ ἐν τοῖς κωδίκιλλοις γραφὴν εἶη· πότερον τοῦ μέλλοντος χρόνον δήλωσις ἔστιν ἢ καὶ τοῦ παρελθόντος, εἴγε προγραφήντας κωδίκιλλους τίς καταλίπη; ἄπερ ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ γράψαντος ἐξηρηρευτέον ἔστιν. ὥσπερ δὲ τοῦτο τὸ ῥῆμα τὸ ἐστὶν οὐ μόνον τὸν παρόντα, ἀλλὰ καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον σημαίνει, οὕτω καὶ τοῦτο τὸ ῥῆμα τὸ εἶπῃ οὐ μόνον τὸν μέλλοντα, ἀλλ' ἐπίστε καὶ τὸν παροχρησάτα χρόνον δηλοῖ· ὅταν γὰρ λέγωμεν, Πέτρος ἀπολυθεὶς ἔστι τῆς ἐνοχίας, καὶ τὸν παρελθόντα καὶ τὸν ἐνεστώτα σημαίνουσαν· ὥσπερ τοῦτο, Πέτρος δεδεμένος ἐστὶ· καὶ τ' αὐτὸν γίνεται, ἥρῃκα οὕτω λέγωμεν, ἢ Τροίας λεηφθεῖσα ἔστιν· οὐ γὰρ εἰς τὴν τοῦ παρόντος φάκτον δήλωσιον ἀναφέρεται οὗτος ὁ λόγος, ἀλλ' εἰς τὸ παρελθόν.

ρηε'. s) Τὸ εἰπεῖν, τόδε ἢ τόδε v) γίνηται ἢ δοθῆναι, οὐ πάντως διαζευκτικὸν ἔστιν, ἀλλ' ἔσθ' ὅτι ἐπιδιαζευκτικὸν w), καὶ δεῖ τὰ δύο γενέσθαι ἢ δοθῆναι.

ρηε'. v) Ἐπιρωτήθη τις ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς προῖκα οὕτως· ὅτι κωδίκιλλοι, δίδωμι τόσα νομίσματα. τοῦτο δοκεῖ λέγειν, ὅτι ἀβλαβῶς θυγηθῶ· εἰ δὲ ὁμολογήσω δοῦναι, ὅτι ἐθυγηθῶ, ὑπεξαίρουμένων τῶν χρεῶν χρεωστὰ δοῦναι. Δεῖ μὲντοι πρῶτον τῇ ἐνοσίᾳ προσέχειν τοῦ ὁμολογήσαντος.

ρηε'. z) Ἐὰν παραδιδούς ἢ ληγατεῖον ἀγρὸν εἴπω, ὡς κάλλιστος, ἐλεύθερος δουλείας μόνον ὀφείλει δοθῆναι· εἰ δὲ ἐπαγάγω, καὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἀγροῦ κατὰ μὴδὲν χεῖρον γερονέαι, οὐ μόνον εἰς τὸ ἐλεύθερον αὐτὸν δοῦναι κατέχομαι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μὴδὲν αὐτὸν γερονέαι χεῖρον παρ' αἰτίαν ἐμοῦ τοῦ δεσπότην αὐτοῦ.

ρηε'. w) Τῷ ὀνόματι τῆς ἐσθῆτος καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ γυναικεία καὶ ἡ σκηρικὴ καὶ ἡ δραστική vv) καὶ ἡ κωμωδιστικὴ περιέχεται.

[Τῇ τοῦ σπάδωνος προσηγορίᾳ πῶς ἐνούχος δηλοῦται].

ρηε'. x) Ο x) τεχθεὶς νεκρὸς y) οὕτε γεννηθῆναι δοκεῖ, οὕτε παῖς λέγεται.

ρηε'. z) Νόμιμος λέγεται κληρονομία καὶ ἡ ἐκ διαθήκης.

ρηε'. a) Ἐτερόν ἔστι βλάβος καὶ ἕτερόν ἔστι b) ποιή. βλάβος μὲν γὰρ δίχρη ποιήσις εἶναι δύναται c), ποιή δὲ

CXVIII. Si quis dixerit: filio meo filiisque meis hunc tutorem do, de solis masculis filiis dicere videtur propter generalem filii appellationem, quae in solo masculo locum habet. Tamen et hic ad voluntatem testatoris respicimus. Poterat enim prius de filio locutus postea in dando tutore etiam filiabus prospicere. L. 122. D. l. 16.

CXIX. Verbum erit interdum etiam praeteritum nec solum futurum tempus significat, quod necessarium est nobis scire, et cum codicilli ita confirmati testamento fuerint: quod in codicillis scriptum erit: utrumne futuri temporis demonstratio sit, an etiam praeteriti, siquidem antea scriptos codicillos quis relinquit: quod ex voluntate scribentis interpretandum est. Quemadmodum autem hoc verbum est non solum praesens, sed etiam praeteritum tempus significat, ita et hoc verbum erit non solum futurum, sed interdum etiam praeteritum tempus demonstrat: nam cum dicimus, Petrus solutus est ab obligatione, et praeteritum et praesens significamus: sicut hoc, Petrus ligatus est: et idem fit, cum ita loquimur, Troia capta est: non enim ad praesentis facti demonstrationem refertur is sermo, sed ad praeteritum. L. 123. D. cod.

CXX. Haec verba, illud aut illud fiat aut detur, non omnino disiunctiva sunt, sed interdum subdisiunctiva: et utrumque fieri aut dari oportet. L. 124. D. cod.

CXXI. Promisit dotem aliquis pro filia sic: cum commodum erit, tot nummos do. Hoc dicere videtur, cum sine damno potuero. Sin autem promisi me daturum, cum potuero, deducto aere alieno dare debeo. Primum igitur ad voluntatem eius, qui promisit, respiciendum est. L. 125. D. cod.

CXXII. Si agrum tradens aut legans dixerō, ut optimus, servitute tantum liber dari debet: sin autem adieci, et ius agri deterius factum in nulla parte esse, non solum in hoc teneor, ut liberum eum tradam, verum etiam, ut ex causa a me, domino eius, data, in nulla parte deterius factus sit. L. 126. D. cod.

CXXIII. Vestis appellatione et virilis et muliebris et scenica et tragica et citharoedica continetur. L. 127. D. cod.

Spadonis appellatione omnis eunuchus significatur. L. 128. D. cod.

CXXIV. Qui mortuus natus est, neque procreari videtur neque liber appellatur. L. 129. D. cod.

CXXV. Legitima hereditas dicitur et quae ex testamento defertur. L. 130. D. cod.

CXXVI. Aliud est fraus et aliud est poena. Fraus enim sine poena esse potest, poena autem sine fraude L. 131. D. cod.

00) Ex solo Cod. Coisl. p) Syn. cap. 122. Basil. Fabr. cap. 123. In Syn. ita legitur: τὸ ῥῆμα τὸ εἶπῃ ἐπίστε καὶ τὸν παροχρησάτα δηλοῖ κ. τ. λ. usque ad ἐξηρηρευτέον ἔστιν. Sic et Basil. Fabr. quae tamen addunt: τὸ ἐστὶ καὶ τὸν ἐνεστώτα καὶ τὸν παρελθόντα σημαίνει, ὥσπερ καὶ τὸ εἶπῃ, quae in Syn. cap. 123. efficiunt. q) καὶ οὐ μόνον τὸν μέλλοντα χρόνον δηλοῖ deest in Syn. et apud Fabr. r) Syn. et Basil. Fabr. κωδίκιλλοι. Postea etiam κωδίκιλλοις et κωδίκιλλοις. s) Cod. Coisl. ad marg. ρε'. In Syn. et Basil. Fabr. T. I. p. 55. cap. 124. t) Syn. et Fabr. add. ἔνα. u) Syn. et Fabr. ὑποζευκτικόν. v) Cod. Coisl. κωμωδιστικόν. w) In Cod. Coisl. L. 128. D. hui. tit. l. 16. non legitur. Fabr. autem Basil. T. I. p. 55. habet cap. 128. Τῇ τοῦ σπάδωνος προσηγορίᾳ πῶς ἐνούχος δηλοῦται. In Schol. x. Basil. apud Fabr. T. IV. p. 580. ita expressa est hui. fragm. sententia: Ἡ ὀνομασία τοῦ σπάδωνος πάντας τοὺς ἐνούχους δηλοῖ. Fabrotus hausisse videtur ex Schol. Basil. n. T. V. p. 31. ubi eadem leguntur, quae Fabr. cap. 128. exhibuit. Reitzius Theoph. p. 984. praebet aliam spadonis definitionem, eiusque causa laudat. Syn. 3. l. 52. Harmenop. Promt. Lib. II. Tit. 8. §. 2. et Theophil. ad §. 9. Inst. de adopt. x) Syn. cap. 128. Basil. Fabr. cap. 129. Harmenop. Tit. de V. S. §. 25. et Sch. Bas. t. ap. Fabr. T. VI. p. 40. et Theod. Hermop. y) Cod. Coisl. νεκρὸς. Syn. Fabr. Harm. Theod. et Sch. laud. νεκρὸς. Recte. Nam νεκρὸς significat ein Hirschkalb. z) Basil. Fabr. h. t. c. 130. haud dubie ex Theod. qui eadem habet, quae Cod. Coisl. a) Prooemium est Syn. cap. 131. totum caput usque ad verbum ἐπιτεθείσα in Basil. Fabr. cap. 131. T. I. p. 55. sq. §. 1. usque ad verbum ἐπιτεθείσα apud Theod. et Harmenop. Tit. de V. S. §. 44. Fabrotus prooemium e Synopsi, §. 1. ex Harmenop. hui. hausisse videtur vel e Theodoro. b) ἐστὶ in Syn. et apud Fabr. deest. c) Syn. et Fabr. δύναται εἶναι.

δίχα βλάβους οὐ δύναται· ποινή ἐστίν ^{d)} ἀμαρτήματος ἐκδίκησις· βλάβος δὲ καὶ αὐτὸ ^{e)} τὸ ἀμάρτημα λέγεται καὶ ἄρα καὶ ποινῆς προπαρασκευή τις.

§. 1. Μειζὺν δὲ τοῦ πρόστιμον καὶ τῆς ποινῆς πολλὰ διαφέρει· ἐπειδὴ ἡ ποινή γενικὸν ἐστίν ὄνομα ^{f)}, πάντων τῶν ἀμαρτημάτων κόλασις, τὸ δὲ πρόστιμον ἰδικοῦ ἀμαρτήματος δείγμα, οὕτως ἢ ἐπιστροφῆ ^{g)} σήμερον χρηματικὴ ἐστίν. Ἡ δὲ ποινή οὐ μόνον χρηματικὴ ἐνάγεσθαι εἴωθεν, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικὴ· καὶ τὸ μὲν πρόστιμον ἐκ δοκιμασίας ^{h)} ἐρχεται τοῦ λέγοντος τὸ πρόστιμον ^{hh)}· ποινὴ δὲ οὐκ ἐπάγεται, εἰ μὴ ἐξ ἐκείνου νόμου ἢ ἄλλου τινός ⁱ⁾ ἰδικοῦ νομίμου ἰδικῶς τῷ ἐγκλήματι ἐπιτεθεῖσιν· μᾶλλον δὲ τὸ πρόστιμον ἐκεῖ λέγεται, ἔνθα ἰδικὴ ποινή μὴ ἐπίκειται. ὡσαύτως πρόστιμον οὕτως δύναται λέγειν, ὅτιν ἢ κρίσις δέδοται· τοὺς δὲ ἄρχοντας μόνους τῶν ἐπαρχῶν δύνασθαι πρόστιμον ἐπάγειν, τοῖς βασιλεῦσι μανδάτοις ἐπιτίθεται· ποινὴν δὲ εἰς ἕκαστος ἐπάγειν δύναται, ὅτιν τοῦδε τοῦ ἐγκλήματος ἦτοι ἀμαρτήματος ἐκδίκησις ἀρμόζει.

L. 132. ρκζ'. ^{k)} Ἐνιαυσιαῖος δοκεῖ τελευτᾶν ὁ ἐν τῇ ὑστερᾷ

D. I. 16. τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμέρα τελευτῶν. καὶ ἔτε γὰρ λέγομεν πρὸ δέκα ^{l)} τῶν καλανδῶν ἢ μετὰ δεκάτην τῶν καλανδῶν, οὐ δηλοῦμεν ἡν ἐνδεκάτην ἡμέραν.

§. 1. Οὐ λέγεται γενῆσαι ἢ μετὰ τὸ θανάτῳ ^{m)} ἀνατιμηθεῖσα.

L. 133. ρκη'. ⁿⁿ⁾ Ἐάν τις ὁμολογήσῃ, πρὸ τελευτῆς αὐ-

D. eod. τοῦ ποιῆν τι, καὶ ἡ ὑστερὰ ἡμέρα ψηφίζεται.

L. 134. ρκθ'. ^{o)} Ἐνιαυσιαῖος ἐστίν ὁ ἀφ' ἡμέρας τῆς τριακ-

D. eod. σιοσιτῆς ἐξηκοσιτῆς πέμπτῆς ἡμέρας.

L. 135. ρλ'. ^{p)} Τὸ τιχτόμενον τεράστιον συμβάλλεται τοῖς

D. eod. γονεῦσι.

L. 136. ρλα'. ^{oo)} Τῷ γένους ὀνόματι καὶ ἐγγόνῃ καὶ προεγ-

D. eod. γόνῃ ἀπὸ υἱοῦ καὶ θυγατρὸς δηλοῦται.

L. 137. ρλβ'. ^{p)} Τρίτον γενεῆ καὶ ἡ τρεῖς ἐν μιᾷ γαστρὶ

D. eod. γεννήσασα.

L. 138. D. eod. ρλγ'. ^{q)} Καὶ ἡ διακατοχὴ κληρονομία λέγεται.

L. 139. ρλδ'. ^{qq)} Δοκεῖ κτείνειν ἐν Ρώμῃ καὶ ὁ κτείνων ἐν

D. eod. τοῖς ἡνωμένοις αὐτῇ κτίσμασιν.

§. 1. Ἡ ἐπληρωθῆσθαι κτίσμα δοκεῖ τὸ πρὸς χρῆσιν ὄν ἐπι-

τήδειον.

L. 140. D. eod. ρλε'. ^{†)} Ἐλληγεῖται δοκεῖ καὶ ὁ ἕτερον προσπορίζων.

L. 141. ρλε'. ^{†)} Δοκεῖ γενεῆ υἱὸν ἐν τῷ τελευτῶν ἔχειν, ἥς

D. eod. ἀνατιμηθείσης ἐξῆλθε τὸ βρέφος. εἰ δὲ καὶ μετὰ τελευ-

τῆν τις τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐκ τῶν πολεμίων ὑποστρέψῃ,

δοκεῖ υἱὸν ἔχειν, ὅν οὐκ εἶχεν ἐν καιρῷ τελευτῆς.

L. 142. ρλζ'. ^{†)} Τριπλῶ τρόπῳ συμπλοκὴ νοεῖται· ἢ γὰρ

D. eod. τῷ πράγματι καθ' ἑαυτὸ συμπλοκὴ συμβαίνει, ἢ τῷ

πράγματι καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἢ τοῖς ὀνόμασιν μόνον. καὶ

οὐκ ἐστίν ἀμφίβολον, ὅτι συμπλεκόμενοι εἰσίν, ὁσπερ καὶ ἡ τῶν ὀνομάτων καὶ ἡ τοῦ πράγματος συμ-

πλοκὴ συνάπτει, οἷον, Πέτρος τε καὶ Παῦλος εἰς ἴμισιν

non potest. Poenae est noxae vindicta: fraus autem et ipsa noxa dicitur et quasi poenae quaedam praeparatio.

Inter mulctam autem et poenam multum interest: cum poena generale sit nomen, omnium delictorum coercitio, mulcta autem specialis peccati exemplum, cuius animadversio hodie pecuniaria est. Poena autem non solum pecuniaria irrogari solet, verum etiam criminalis: et mulcta quidem ex arbitrio eius venit, qui mulctam dicit: poena autem non irrogatur, nisi quae lege vel alio quodam speciali iure specialiter delicto imposita sit: amplius autem mulcta ibi dicitur, ubi specialis poena non est imposita. Item mulctam is dicere potest, cui iudicatio data est. Praesides autem provinciarum solos mulctam dicere posse, mandatis Principum permissum est: poenam autem unusquisque irrogare potest, cui huius criminis sive delicti vindicatio competit.

CXXVII. Anniculus mori videtur, qui extremo anni die moritur. Etenim si dicimus, ante diem decimum Kalendarum vel post diem decimum Kalendarum, non significamus undecimum diem.

Non dicitur peperisse, cui post mortem filius exsecutus est.

CXXVIII. Si quis promiserit, ut ante mortem aliquid faciat, etiam extremus dies numeratur.

CXXIX. Anniculus est, qui attingit trecentessimum sexagesimum quintum diem.

CXXX. Partus portentosus parentibus prodest.

CXXXI. Generis appellatione et neptis et proneptis ex filio et filia significatur.

CXXXII. Ter peperit etiam quae tres uno partu peperit.

CXXXIII. Etiam bonorum possessio hereditas dicitur.

CXXXIV. Romae videtur aedificare etiam qui in continentibus ei aedificiis aedificat.

Perfectum esse aedificium videtur, quod ad usum idoneum est.

CXXXV. Cepisse videtur etiam qui alii acquirit.

CXXXVI. Videtur mulier filium tempore mortis habere, qua exsecta partus editus est. Sin autem quis post matris suae mortem ab hostibus remeavit, filium habere videtur, quem tempore mortis non habuit.

CXXXVII. Triplici modo coniunctio intelligitur: aut enim re per se coniunctio contingit, aut re et verbis, aut verbis tantum. Nec dubium est, quin coniuncti sint, quos et nominum et rei complexus iungit, veluti, Petrus et Paulus ex parte dimidia heredes sunt: vel ita, Petrus et Paulus heredes sunt. Videamus autem, ne, etiamsi hos articulos detrahas, tunc etiam nonnulla interdum coniunctim accipi oporteat, veluti: Petrus, Paulus ex parte dimidia heredes

d) Fabr. ἐστι. e) αὐτὸ in Syn. et ap. Fabr. deest. f) Harmenop. et Theod. et Fabr. add. ἦ. g) Harm. et Fabr. ἐπιγραφῆ.

h) Ita et Harm. Fabr. male εὐδοκμασίας. hh) τὸ πρόστιμον apud Theod. deest. i) ἄλλου τινός deest apud Harm. et Theod. et Fabr.

k) Cod. Coisl. ad marg. ρκβ'. Est hoc caput in Syn. cap. 122. 123. et inde in Basil. Fabr. cap. 122. T. I. pag. 56.

l) Syn. et Fabr. δεκάτης. m) Verba ἢ μετὰ τὸ θανάτῳ in Syn. et Basil. Fabrot. desunt. nn) Ex solo Cod. Coisl. n) Basil.

Fabr. hoc tit. cap. 134. ita exhibent: Τὸν ἐνιαυτὸν κατὰ νόμον οὐκ ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμερῶν, ἀλλ' ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμερῶν ὁρισμοῦμεν.

Fabr. hausit ex Eustathio de temporum intervallis. περὶ ἡμερῶν. cap. ult. o) Etiam in Schol. I. T. VI. p. 148. Basil. dicitur:

ἐν τῷ ρλε'. διγ. τοῦ ις'. τει. τοῦ ν'. βιβ. ψηφ. τὸ τεράστιον συμβάλλεται τοῖς γονεῦσιν. Ceterum in solo Cod. Coisl. extat.

oo) In solo Cod. Coisl. p) Habent et Basil. Fabrot. cap. 137. T. I. p. 56. unde, ignoratur. q) Syn. cap. 138. Basil. Fabrot.

cap. 138. Harmenop. tit. de V. S. §. 13. et Schol. Basil. b. T. V. p. 290. ultimum ita: καὶ τὴν διακατοχὴν κληρονομίαν λέγει.

qq) Ex solo Cod. Coisl. †) Ex solo Cod. Coisl. r) Habent hoc caput usque ad verbum βρέφος Syn. cap. 141. Basil. Fabr.

cap. 141. T. I. p. 56. Harmenop. de V. S. §. I. rr) Ex solo Cod. Coisl.

συμπελεγμένως γὰρ λαμβάνεσθαι, οἷον· Πέτρος, Παῦλος εἰς ἡμῶν μέρος ἕστωσαν κληρονόμοι, ἢ οὕτως· Παῦλος, Πέτρος κληρονόμοι ἕστωσαν· Μάρκος εἰς ἡμῶν μέρος κληρονόμος ἕστω· ἵνα ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος ἕλθοιεν εἰς τὸ ἡμῶν μέρος καὶ πράγματι καὶ ῥήμασι συμπελεγμένοι δόξαιεν.

ρλγ'. ^{s)} Ἐχειν δοκῶ τὸ πρῶγμα, ἐφ' ᾧ ἀριόζει μοι ἀγωγή.

ρλδ'. ^{t)} Παλλακή ἐστὶν ἡ ^{u)} συζῶσά τινι ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ νομίμως ^{uu)} χωρὶς γάμου· ἡ δὲ ἦν ^{v)} τιμιωτέρα φίλη λέγεται.

ρμ'. ^{v)} Τῆ τοῦ ἀναλογοῦντος μέρους προσηγορία ἐστ' ὅτε καὶ ἡ πᾶσα κληρονομία δηλοῦται.

ρμδ'. ^{w)} Ἡ τοῦ πενθεροῦ προσηγορία καὶ τὸν πάππον δηλοῖ.

ρμδ'. ^{x)} Οἱ ἐν τοῖς περιοικοῖς τῆς πόλεως τεχθέντες ἐν Ῥώμῃ τεύχθαι δοκοῦσι.

ρμδ'. ^{y)} Τῷ ὀνόματι τῶν παίδων καὶ ὁ εἰς μόνος περιέχεται, ὡς περὶ ἐπὶ πτυχῶν καὶ κωδικιῶν. ὁ γὰρ μὲ ὧν ἅπαις ἔχει παῖδας.

ρμδ'. ^{z)} Ἐὰν ^{zz)} ἐπερωτήσω σε, ὅσον ἦν ἀπὸ Πέτρον δυνήθω λαβεῖν, καὶ μηδὲν ἰσχύσω λαβεῖν ἀπὸ Πέτρον, σὺ τὸ πᾶν χρεωστέεις.

ρμδ'. ^{zz)} Κατενεχθῆναι μοι δοκεῖ κληρονομία, ἢν ἐπιεσερχόμενος δύναμαι κτῶσθαι.

ρμδ'. ^{a)} Τῆ τοῦ ἀνθρώπου προσηγορία καὶ ἀνὴρ καὶ γυνὴ δηλοῦται.

ρμδ'. ^{b)} Καὶ ὁ ἐν γαστρὶ ὧν δοκεῖ καταλελειφθαι ἐν καιρῷ τελευτῆς.

ρμδ'. ^{bb)} Τὰ χίλια βήματα οὐκ ἀπὸ μίλλον τῆς Ῥώμης, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν συνημιμένων αὐτῆ ὀικοδομημάτων μετρεῖται.

ρμδ'. ^{c)} Ἐγγύτερος ^{c)} λέγεται καὶ ὁ μόνος ὧν.

ρμδ'. ^{d)} Τὸ πολὺ μέρος τοῦ ἐναντιοῦ νεμηθῆναι δοκεῖ ὁ πλέον τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ νεμηθεῖς.

ρμδ'. ^{e)} Τοῖχος ἐστὶν εἴτε περίβολος εἴτε θριγκός. Ὀδός ἐστὶν ἡ ἀτραπὸς καὶ ἡ πλατεῖα.

ρμδ'. ^{f)} Τὰ τοῦ ^{g)} γένους ὄντα δυνατὸν καὶ πολλὰ ὄντα ἐνιστῶς ἐκφραεῖσθαι, ὡς ἔστιν λέγομεν ^{h)}. πολλὸς ἀνθρώπος, πολλὸς ἰχθύς· ἢ ὅτε ἐμοὶ καὶ τῷ κληρονόμῳ μου ἐπερωτήσω, καὶ οἱ ⁱ⁾ πολλοὶ γὰρ περιέχονται.

ρμδ'. ^{k)} Καὶ τὰ νομίματα ρῶμιοι λέγονται.

ρμδ'. ^{kk)} Τῆ προσηγορία τῶν λοιπῶν καὶ τῶν ὑπολοίπων καὶ οἱ πάντες δηλοῦνται. Ἐὰν γὰρ ἐπιλογῆν δούλων ληγατέσω σοι καὶ τοὺς λοιποὺς Πέτρον καὶ μὴ ἐπιλέξῃ, ὁ Πέτρος λαμβάνει πάντας.

ρμδ'. ^{l)} Οὐ λέγεται ἄνηβος ὁ ἐν γαστρὶ ὧν.

ρμδ'. ^{m)} Καὶ ἐνὸς μόνου ὑπόντος καλῶς ὑποκαθί-

sunto, vel ita: Paulus, Petrus heredes sunt: Marcus ex parte dimidia heres esto: ut Petrus et Paulus veniant in partem dimidiam et re et verbis coniuncti videantur.

CXXXVIII. Rem habere videor, de qua actio mihi competit. L. 143. D. L. 16.

CXXXIX. Pellex est, quae cum aliquo in domo eius sine nuptiis legitime vivit: minus honestior autem amica dicitur. L. 144. D. eod.

CXL. Virilis portionis appellatione interdum tota hereditas significatur. L. 145. D. eod.

CXLI. Soceri appellatio etiam avum significat. L. 146. D. eod.

CXLII. Qui in continentibus urbis nati sunt, Romae nati esse videntur. L. 147. D. eod.

CXLIII. Liberorum nomine etiam unus solus filius continetur, ut in pugillaribus et codicillis. Nam qui sine liberis non est, habet liberos. L. 148. 149. D. eod.

CXLIV. Si a te stipulatus fuero, quanto minus a Petro consequi potuero, et nihil a Petro consequi potuero, tu totum debes. L. 150. D. eod.

CXLV. Delata mihi esse videtur hereditas, quam adeundo acquirere possum. L. 151. D. eod.

CXLVI. Hominis appellatione et masculus et femina significatur. L. 152. D. eod.

CXLVII. Etiam qui in utero est, tempore mortis relictus esse videtur. L. 153. D. eod.

CXLVIII. Mille passus non a milliario Romae, sed a continentibus aedificiis numerantur. L. 154. D. eod.

CXLIX. Proximus dicitur etiam qui solus est. L. 155. D. eod.

CL. Maiore parte anni possedissee videtur, qui longius tempus, quam adversarius possedit. L. 156. D. eod.

CLI. Paries est sive murus sive maceria. L. 157. D. eod. §. 1.

CLII. Quae eiusdem generis sunt, possunt, et si multa sunt, singulariter enuntiarī, ut cum dicimus: multus homo, multus piscis: aut cum mihi hereditique meo stipulor; nam et multi continentur. L. 158. D. eod.

CLIII. Etiam nomismata sive aurei nummi dicuntur. L. 159. D. eod.

CLIV. Ceterorum et reliquorum appellatione etiam omnes continentur: nam si servorum optionem tibi legaverim et reliquos Petro, tuque non optaveris, Petrus omnes accipit. L. 160. D. eod.

CLV. Non dicitur pupillus, qui in utero est. L. 161. D. eod.

CLVI. Et si unus solus est, recte substituimus di- L. 162. D. eod.

s) Cod. Coisl. ρλβ'. Est in Syn. et Basil. Fabr. cap. 143. Totum caput habent Basil. Fabr. cap. 144. ex Theodoro, *) ἦν τινος apud Theod. deest. v) Cod. Coisl. ρλδ'. in Synopsi in Syn. et Basil. Fabr. cap. 146. et Schol. Basil. q. T. II. p. 547. Omnibus autem his locis ita exhibetur: Ἡ τοῦ πενθεροῦ προσηγορία καὶ τὸν προπένθερον δηλοῖ. x) Cod. Coisl. ρλζ'. qui solus habet. y) Cod. Coisl. ρλζ'. Extat hoc caput usque ad verbum περιέχεται in Basil. Fabr. T. I. p. 56. cap. 148. et in Schol. g. ad Basil. Lib. XXIII. Tit. III. cap. 47. apud Fabrot. T. III. p. 454. in quo tamen verbum μόνος deest. z) Fabrot. in Addendis ad Basil. T. I. p. 818, ut opinor, ex Schol. b. ad Basil. Lib. XXIII. Tit. I. cap. 44. T. III. p. 317. locum ita exhibuit: ἐὰν ἐπερωτήσω σε, ὅσον ἦν ἀπὸ Πέτρον δυνήθω λαβεῖν, καὶ μηδὲν ἰσχύσω λαβεῖν ἀπὸ Πέτρον, σὺ τὸ πᾶν χρεωστέεις. zz) Ex solo Cod. Coisl. a) In Syn. et Basil. Fabr. cap. 155. d) Laudatur in Schol. f. ad Basil. Lib. LX. tit. 17. cap. 27. T. VII. p. 433. Ceterum in solo Cod. Coisl. extat. e) Procemium hui. capit. est in Syn. et Basil. Fabr. T. I. p. 57. cap. 157. §. 1. ex solo Cod. Coisl. 4) Syn. et Fabr. recte λέγομεν. i) Syn. ἢ. k) In Syn. et Basil. Fabr. cap. 159. in utroque tamen νομίμος λέγεται. kk) Ex solo Cod. Coisl. l) In Syn. cap. 160. in Basil. Fabr. cap. 161. Harmenop. tit. de V. S. §. 15. m) In Syn. et Basil. Fabr. cap. 162. Buius cap. §. 1. est et apud Harmenop. tit. de V. S. §. 26. et ap. Theod. Hermopol. et in Schol. ad Basil. XIII. 2. cap. 26. in Cod. Coisl.

t) Cod. Coisl. ρλγ'. est in Syn. cap. 144. usque ad χωρὶς γάμου. qui totum exhibet. u) Fabrot. male ἦ. uu) Theod. νομίμου. cap. 145. et in Basil. Fabr. cap. 145. v) Cod. Coisl. ρλδ'. in Syn. et Basil. Fabr. cap. 146. et Schol. Basil. q. T. II. p. 547. Omnibus autem his locis ita exhibetur: Ἡ τοῦ πενθεροῦ προσηγορία καὶ τὸν προπένθερον δηλοῖ. x) Cod. Coisl. ρλζ'. qui solus habet. y) Cod. Coisl. ρλζ'. Extat hoc caput usque ad verbum περιέχεται in Basil. Fabr. T. I. p. 56. cap. 148. et in Schol. g. ad Basil. Lib. XXIII. Tit. III. cap. 47. apud Fabrot. T. III. p. 454. in quo tamen verbum μόνος deest. z) Fabrot. in Addendis ad Basil. T. I. p. 818, ut opinor, ex Schol. b. ad Basil. Lib. XXIII. Tit. I. cap. 44. T. III. p. 317. locum ita exhibuit: ἐὰν ἐπερωτήσω σε, ὅσον ἦν ἀπὸ Πέτρον δυνήθω λαβεῖν, καὶ μηδὲν ἰσχύσω λαβεῖν ἀπὸ Πέτρον, σὺ τὸ πᾶν χρεωστέεις. zz) Ex solo Cod. Coisl. a) In Syn. et Basil. Fabr. cap. 155. d) Laudatur in Schol. f. ad Basil. Lib. LX. tit. 17. cap. 27. T. VII. p. 433. Ceterum in solo Cod. Coisl. extat. e) Procemium hui. capit. est in Syn. et Basil. Fabr. T. I. p. 57. cap. 157. §. 1. ex solo Cod. Coisl. 4) Syn. et Fabr. recte λέγομεν. i) Syn. ἢ. k) In Syn. et Basil. Fabr. cap. 159. in utroque tamen νομίμος λέγεται. kk) Ex solo Cod. Coisl. l) In Syn. cap. 160. in Basil. Fabr. cap. 161. Harmenop. tit. de V. S. §. 15. m) In Syn. et Basil. Fabr. cap. 162. Buius cap. §. 1. est et apud Harmenop. tit. de V. S. §. 26. et ap. Theod. Hermopol. et in Schol. ad Basil. XIII. 2. cap. 26. in Cod. Coisl.

στῶμεν λέγοντες, τῷ τελευταίῳ ἀποθνήσκοντι. καὶ ὁ μόνος γὰρ συγγενὴς πλησιάζων λέγεται.

§. 1. Τὸ εἰπεῖν, ἔάν συμβῆ τῷ υἱῷ μου τίποτε, θάνατον δηλοῖ.

L. 163. ρηζ.^{mm)} Τὸ κάλλιστος καὶ μέγιστος καὶ ἐνὸς ἐπόντος δύναται λέγεσθαι, ὡς περὶ λέγομεν τελευταίαν βούλησιν καὶ τὴν μόνην.

§. 1. Τῇ τοῦ παιδὸς προσηγορίᾳ καὶ ἡ παῖς περιέχεται.

L. 164. ρηγ.ⁿ⁾ Τῇ τῶν θυγατέρων προσηγορίᾳ καὶ αἱ κνοφορούμεναι δηλοῦνται· κνοφορουμένη δὲ οὐ λέγεται ἢ τεχθεῖσα.

§. 1. Ὁ λέγων μέρος καὶ μὴ προστιθεῖς^{o)}, ποῖον, τὸ ἥμισυ δηλοῖ.

L. 165. ρηθ.^{p)} Οὐ δοκεῖ περιελθεῖν εἰς τὸν κληρονόμον, εἰ μὴ τὸ μετὰ τὰ χρεῖα περιεχομένον^{q)}.

L. 166. ρηδ.^{o)} Ἡ⁹⁹⁾ πολιτικὴ φαμίλια τῆς ἀγροικτικῆς οὐ τὸ πῶ, ἀλλὰ τῷ γένει διενήνοχεν. δύναται γὰρ τις καὶ φροντιστὴς εἶναι καὶ μὴ συναριθμεῖσθαι τοῖς πολιτικοῖς, ὡς ἐπὶ τοῦ οἰκοῦντος ἐν ἀγρῷ καὶ διοικοῦντος αὐτόν. ὁ μόντοι ἐνοικολόγος κατὰ πρόληψιν τῶν πολιτικῶν ἔστιν. δεῖ μόντοι ζητεῖν τὴν διάθεσιν τοῦ δεσπότου.

§. 1. Ἐκείνος δοκεῖ ἔξω τῆς πόλεως διανυκτερεῦσαι ὁ μὴδὲ ἐν μέρος τῆς νυκτὸς ἐν τῇ πόλει ποιήσας· τῷ μέρει γὰρ περιέχεται τὸ πᾶν.

L. 167. ρηε.^{r)} Τοῖς κάρβωσιν οὐ συναριθμεῖται ἡ ἐργασίμος ἄλλη, οὔτε τοῖς κανσίμοις ξύλοις, οὔτε οἱ δαλοὶ οὔτε τὰ ἄλλως κεκαυμένα ἐπὶ τῷ μὴ ποιεῖν καρπὸν^{rr)}. οὐδὲ τὰ ἔχοντα τέαρον ἐπὶ τῷ ἰσπεῖν, εἰ μὴ τοιαύτην εἴηεν ὁ διαθέμενος βούλησιν, οὔτε ἡ τρυφὴ τῶν ἐλαιῶν οὔτε ἡ βάλανος οὔτε οἱ φλοιοὶ τῶν καρπῶν. τὰ μέντοι στροβίλια μετὰ τὸ ἐκινωγῆναι τὸν καρπὸν αὐτῶν τοῖς ξύλοις τοῖς κανσίμοις περιέχονται.

L. 168. ρηβ.^{s)} Οἱ πάλοι καὶ οἱ κοντοὶ τοῖς ἐργασίμοις^{t)}, οὐ μὴν τοῖς κανσίμοις περιέχονται.

L. 169. ρηγ.^{tt)} Οὐ μόνον ἐπὶ τῶν παραδόσεων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγορασιῶν καὶ ἐπερωτήσεων καὶ τῶν διαθηκῶν αὐτῆ ἢ προσθήκη, ὡς κάλλιστος καὶ μέγιστος ἔστι, τοῦτο σημαίνει, ἵνα ἐλαίθερον παρασχεθῆ τὸ κτῆμα, οὐ μὴν ἵνα καὶ δουλεῖται αὐτῷ παρασχεθεῖεν.

L. 170. ρηδ.^{u)} Τῇ τῷ κληρονόμου προσηγορίᾳ πάντες οἱ διάδοχοι δηλοῦνται.

L. 171. ρηε.^{v)} Περιεχομεσθαι δοκεῖ καὶ τὸ διὰ προσπορισμοῦ κτώμενον.

L. 172. ρης.^{w)} Τῇ προσηγορίᾳ τοῦ ἀπελευθέρου καὶ ἡ^{x)} ἀπελευθέρου δηλοῦνται.

L. 173. ρηζ.^{y)} Τῇ τῶν συστημάτων προσηγορίᾳ αὐτοὶ περιέχονται οἱ τῆς αὐτῆς ὄντες ἔξουσίας.

§. 1. Ὁ ἔξω τῆς περιοικίδος τῆς πόλεως ὢν ἴσπετιν· ὥστε οἶν ὁ μέχρι τῆς περιοικίδος ὢν οὐ δοκεῖ ἀπεῖναι.

L. 174. ρηθ.^{z)} Ἐτερόν^{y)} ἔστι τὸ ὁμολογεῖν, κλέπτῃ μὴ εἶναι, καὶ ἕτερον τὸ κλοπῆς καὶ ποινῆς ἀρίστασθαι. ὁ γὰρ λέγων, κλέπτῃ μὴ εἶναι, περὶ προαιρέσεως τοῦ ἀνθρώπου λέγει· ὁ δὲ κλοπῆς καὶ ποινῆς ἀφεῖσθαι, οὐδὲ εἶναι κλοπῆς ἔνοχον ὁμολογεῖ.

centes, postremum morienti: nam et solus agnatus proximus dicitur.

Haec verba, si quid aliquando filio meo acciderit, mortem significant.

CLVII. Haec verba, optimus maximusque, etiam si solus est, dici possunt, sicut supremam voluntatem et eam, quae sola est, dicimus.

Pueri appellatione etiam puella continetur.

CLVIII. Filiarum appellatione etiam postumae denotantur: postuma autem non dicitur, quae iam nata est.

Qui partem dicit nec adiicit, quantam, dimidiam significat.

CLIX. Non videtur pervenisse ad heredem, nisi quod deducto aere alieno pervenit.

CLX. Urbana familia a rustica non loco, sed genere distinguitur. Potest enim quis dispensator esse et urbanis servis non adnumerari, veluti in eo, qui in agro habitat eumque administrat. Insularius quidem ex praesumptione ad urbanos servos pertinet. Investiganda ergo est domini voluntas.

Is videtur extra urbem pernoctare, qui neque unam noctis partem in urbe transegit: parte enim totum continetur.

CLXI. Carbonibus non adnumeratur materia fabrilis, neque lignis urendo destinatis, neque titiones neque quae aliter cocta sunt, ut ne fructum faciant: neque ad faces parata, nisi hanc testator habuit voluntatem, neque nuclei olearum, neque balanus, neque cortices fructuum. Strobili ergo post fructum excussum lignis ad urendum destinatis continentur.

CLXII. Pali et perticae materia, nec vero lignis continentur.

CLXIII. Non solum in traditionibus, sed etiam in emtionibus et stipulationibus et testamentis haec adiectio, uti optimus maximusque est, hoc significat, ut liberum praestetur praedium, non ut etiam servitutes ei praebentur.

CLXIV. Heredis appellatione omnes successores significantur.

CLXV. Pervenisse videtur et id, quod per alium acquisitum est.

CLXVI. Appellatione liberti etiam liberta significatur.

CLXVII. Collegarum appellatione hi continentur, qui sunt eiusdem potestatis.

Qui extra continentia urbis est, abest: ita ut is, qui usque ad continentia est, non abesse videatur.

CLXVIII. Aliud est promittere, furem non esse, et aliud, furto noxaeque solutum esse: qui enim dicit, furem non esse, de proposito hominis loquitur: qui autem furto noxaeque solutum, non esse furti obligatum promittit.

mm) Ex solo Cod. Coisl. n) In Syn. cap. 164. 165. in Basil. Fabr. cap. 164. Hui. cap. §. 1. est apud Harmenop. tit. de V. S. §. 23. In Syn. et Basil. Fabr. desunt verba: Κνοφορουμένη δὲ οὐ λέγεται ἢ τεχθεῖσα. Prooemium cum his verbis habet Theod. o) Syn. Fabrot. et Harm. προσθεῖς. Est haec §. 1. et in Schol. ad Basil. XI. l. cap. 40. bis in Cod. Coisl. p) Syn. cap. 166. Theod. Basil. Fabrot. cap. 165. q) περιεχομένον deest in Syn. et ap. Fabr. Theod. habet. gg) Ex solo Cod. Coisl. r) Syn. cap. 167. argumentum ita indicat: περὶ ἐργασίμης ἄλλης. Cod. Coisl. rr) Leg. κληρόν. s) In Basil. Fabrot. cap. 168. ex Theodoro. t) Theod. et ex eo Fabr. addit ἔξουσίας. tt) Ex solo Cod. Coisl. u) In Basil. Fabr. cap. 170. non additum est, unde haustum sit. Nam ex Schol. b. ad Basil. Lib. XI. tit. I. cap. 2. T. V. p. 290. haustum esse non potest. Desumptum est ex Theodoro, qui eadem habet, quae Cod. Coisl. praeter id, quod pro δηλοῦνται legit καλοῦνται, quod et Fabr. recepit. v) Syn. et Basil. Fabr. cap. 171. T. I. p. 58. w) Syn. cap. 173. Basil. Fabr. cap. 172. Harmenop. tit. de V. S. §. 6. x) ἢ deest in Syn. y) Theodor. ex eoque in Basil. Fabr. cap. 174. Ultima verba ibi sic exhibentur: Ὁ δὲ ποινῆς καὶ κλοπῆς ἀφεθείς οὐδενὶ εἶναι κλοπῆς ἔνοχον ὁμολογεῖ. Illud ἀφεθείς manifesto falsum.

ροβ'. z) Τῷ ῥήματι τοῦ ποιῆσαι καὶ ἡ τοῦ ἀποδοῦ-
ναι αἰτία περιέχεται.

ροδ'. zz) Τῷ τῆς καταβολῆς ῥήματι καὶ πᾶσαν ἰκα-
νοδοσίαν δέχεσθαι δεῖν ἤρουν· καταβάλλειν δὲ τὸν
τοῦτο ποιῶντα, ὅπερ ποιῆσαι ὠμολόγησεν.

ροα'. a) Σωρίτης λέγεται ὁ παραλογισμὸς ἤτοι εἰ-
ρωνεία.

ροβ'. b) Τὸ ὄνομα τῶν χρημάτων c) οὐ μόνον τὰ
ἀργύρια παραλαμβάνει d), ἀλλὰ πάντα τὰ σώματα·
ὅτι γὰρ καὶ τὰ σώματα τῆ τῶν χρημάτων προσηγοῦνται
περιέχεται e), οὐδὲς ἐστὶν ὁ ἀμφιβάλλων.

Τὸ δὲ τῆς κληρονομίας ὄνομα δικαίον ἐστίν, ὅπερ
καὶ προσθήκην ἢ μείωσιν καθ' ἑαυτὸ f) ἐπιδέχεται·
ἢ δὲ κληρονομία μάλιστα ἀπὸ καρπῶν αὐξεται. g)

Τὸ ὄνομα τῆς ἀγωγῆς καὶ ἰδικὸν ἐστὶ καὶ γενικόν·
πᾶσα γὰρ ἀγωγή λέγεται ἢ προσωπικῆ εἴτε ἐν ῥέμῃ πετι-
τίων οὐσα. ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγωγὰς τὰς προσω-
πικὰς εἰσάγειν λέγειν. τῷ δὲ ὀνόματι τῆς petitionis
αἱ ἐν ῥέμῃ ἀγωγὰι σημαίνεσθαι δοκοῦσι· τῷ δὲ ὀνόματι
τῆς ἐκβιβαστικῆς αἱ ἐξτραορδινάρια ἀπαιτήσεις περιέχον-
ται, οἷον ἡ τοῦ φειδομισσοῦ καὶ εἴτινες ἄλλαι εἰσὶν
αἱ μὴ ἔχουσαι ἰδικοῦ ὀρδινάριον ἀπαιτήσιν.

Τοῦτο δὲ τὸ ῥήμα τὸ ἐχρωάσθησε πᾶσαν ἀγωγὴν
περιέχειν δοκεῖ, εἴτε πολιτικὴν εἴτε πραιτωριανὴν εἴτε φι-
δικομισσοῦσαν ἐκβιβαστικὴν.

ρογ'. gg) Μεταξὺ τούτων τῶν ῥημάτων, ὅσον ἂν
τοῦτο τὸ πρῶγμα εἴη ἢ ὅσον τοῦτο τὸ πρῶγμα φαίνεται,
οὐδὲν διαφέρει. ἐκατέρου γὰρ κεφαλαίου ἀρέσκει, τὴν
ἀληθῆ τοῦ πράγματος διατήρησιν γίνεσθαι.

ροδ'. h) Καλέβη καλεῖται πᾶν ἀγροικικὸν οἰκοδό-
μημα.

ροε'. i) Τὸ k) διαφέρειν δηλοῖ καὶ τὰ ὄντα τῆς δε-
σποτείας ἡμῶν καὶ ἄτινα νεμόμεθα ἢ ἐπιζόμεν κτᾶ-
σθαι ἢ νέμεσθαι.

ρος'. kk) Οὐτε ὁ ἀντεξούσιος ἔχει πεκούλιον, οὐτε
ὁ δοῦλος πρόγραμμα.

ροζ'. l) Σκηρὴ λέγεται πᾶσα οἰκησις.

ροη'. ll) Ἐξ αὐτοῦ γὰρ τὰ καταγώγια καὶ οἱ ζωντου-
βερονάριοι λέγονται.

ροθ'. mm) Ἐντροπισμένον ἐργαστήριον ἐστὶ τὸ καὶ
πράγμασι καὶ ἀνθρώποις πρὸς πραγματείας ἔτοιμον.

ροπ'. mmm) Παρατίθεσθαι οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ παρα-
κατατίθεσθαι.

ροα'. n) Τὸ ῥήμα τῶν ἀπαιτηθέντων χρημάτων οὐ
μόνον εἰς καταβολὴν ἀναφέρεσθαι δεῖ, ἀλλὰ καὶ εἰς
ἔπαξιν.

ροβ'. o) Τὸ ἔχειν κατὰ δύο τρόπους λέγεται· καθ'

CLXIX. Faciendi verbo etiam reddendi causa con-
tinetur. L. 175. D. L. 16.

CLXX. Solutionis verbo etiam omnem satisfactio-
nem accipiendam placet: solvere autem eum, qui hoc
facit, quod facere promisit. L. 176. D. eod.

CLXXI. Sorites dicitur captiosa argumentatio sive
cavillatio. L. 177. D. eod.

CLXXII. Pecuniae verbum non solum numeratam
pecuniam comprehendit, sed omnia corpora: nam cor-
pora quoque pecuniae appellatione contineri, nemo est,
qui dubitet. L. 178. D. eod.

Hereditatis nomen iuris est, quod et accessionem §. 1.
et deminutionem in se recipit: hereditas autem maxi-
me fructibus augetur.

Actionis verbum et speciale est, et generale: nam §. 2.
omnis actio dicitur, sive personalis, sive in rem sit
petitio. Sed plerumque actiones personales solemus
dicere: petitionis autem verbo in rem actiones signifi-
ficari videntur: persecutionis verbo autem extraordina-
riae petitiones continentur, veluti fideicommissi et si
quae aliae sunt, quae non habent iuris ordinarii per-
secutionem.

Verbum, debuit, omnem actionem comprehendere §. 3.
videtur, sive civilis, sive praetoria, sive fideicommissa
persecutio sit.

CLXXIII. Inter haec verba, quanti ea res erit vel
quanti eam rem esse paret, nihil interest; in utra-
que enim clausula placet, veram rei aestimationem
fieri. L. 179. D. eod.

CLXXIV. Tugurium vocatur omne aedificium ru-
sticum. L. 180. D. eod.

CLXXV. Verbum pertinere significat et quae no-
stri domini sunt et quae possidemus vel acquirere vel
possidere speramus. L. 181. D. eod.

CLXXVI. Neque homo sui iuris peculium habet,
nec servus bona. L. 182. D. eod.

CLXXVII. Taberna dicitur omnis habitatio. L. 183. D. eod.

CLXXVIII. Inde enim tabernacula et contuberna-
les vocantur. L. 184. D. eod.

CLXXIX. Instructa taberna est, quae rebus et
hominibus ad negotiationem parata est. L. 185. D. eod.

CLXXX. Commendare nihil aliud est, quam de-
ponere. L. 186. D. eod.

CLXXXI. Verbum exactae pecuniae non solum ad
solutionem referendum est, sed etiam ad delegationem. L. 187. D. eod.

CLXXXII. Habere duobus modis dicitur: altero L. 188. D. eod.

z) Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 175. et Glossae Nomicae s. v. τῷ ῥήματι τοῦ ποιῆσαι in Thes. Otton. T. III. p. 1781.
zz) Ex solo Cod. Coisl. a) Syn. et Basil. Fabr. cap. 177. b) Syn. cap. 178. exhibet solum prooemium ita: Οὐ μόνον τὰ
ἀργύρια (leg. ἀργύρια) περιλαμβάνεται τῆ τῶν χρημάτων προσηγοῦνται, ἀλλὰ πάντα τὰ σώματα. Item in Schol. m. ad Basil. Lib.
LX. tit. I. cap. 2. T. VII. p. 13. prooemium sic legitur: τὸ ὄνομα τῶν χρημάτων οὐ μόνον τὰ ἀργῆ (leg. ἀργύρια) περιλαμβάν-
ναι, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ σώματα. Fabr. in Basil. cap. 178. hui. tit. exhibet prooemium et §. 1. uti et Cod. Coisl. unde, more
suo non indicavit. Desumsit ex Theodoro, qui prooem. et §. 1. habet. §. 2. hui. cap. est in Schol. y. ad Basil. Lib. XXIII.
tit. I. cap. 9. T. III. p. 252. ubi sic exhibetur: τὸ τῆς ἀγωγῆς ὄνομα καὶ ἰδικὸν ἐστὶ καὶ γενικόν, δηλοῦν πᾶσαν ἀπαιτήσιν,
ἐν ῥέμῃ τε καὶ προσωπικῆ· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ τὰς προσωπικὰς δηλοῖ· τὸ δὲ τῆς πετιτίωνος ὄνομα σημαίνει τὰς ἐν ῥέμῃ
ἢ μέντοι τῆς πεσοικοντίωνος προσηγοῦνται τὰς ἐξτραορδινάριας ἀπαιτήσεις σημαίνει, οἷον τὴν φειδομισσοῦσαν πεσοικοντίωνον καὶ τὰς
ἄλλας ἀπαιτήσεις τὰς μὴ ἔχουσας ὀρδινάριον ἐνοχῆν. Quem locum neque Fabrotus, neque Reitzius animadvertunt, animadvertit
autem Witte Basil. tit. de R. I. praef. p. XI. Prooem. et Harm. tit. de V. S. §. 9. c) Theod. Fabr. τῷ ὀνόματι τ. ζ. d) Theod.
Fabr. περιλαμβάνονται. e) Theod. Fabr. περιέχονται. f) Fabr. καθ' αὐτὸ. ex Theod. g) Fabr. ἀπὸ καρπ. μάλ. αὐξεται. ex
Theod. gg) Ex solo Cod. Coisl. h) Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 180. i) Syn. cap. 182. et Theod. et inde Basil. Fabr. tit.
cap. 181. et Harmenop. tit. de V. S. §. 14. k) τὸ apud Harm. deest. ll) Ex solo Cod. Coisl. l) Syn. et inde Basil. Fabr. cap.
183. ll) Ex solo Cod. Coisl. m) Syn. cap. 184. et inde Basil. Fabr. cap. 185. T. I. p. 58. 59. mm) Ex solo Cod. Coisl.
n) Basil. Fabr. cap. 187. unde, non indicatur. Desumsit Fabr. ex Theodoro. o) Hui. cap. prooemium extat in Schol. s.
ad Basil. Lib. LX. tit. 5. cap. 22. T. VII. p. 164. ita: τὸ ἔχειν διχῶς λέγεται· καθ' ἑνα μὲν τρόπον δικαίω δεσπότου, καθ'
ἕτερον δὲ τὸ κρατεῖν διχα ὀχλήσεως, ὅπερ τις ἠγόρασεν. Quod primus animadvertit Witte Basil. tit. de R. I. praef. p. XI.
Reliqua sunt ex Cod. Coisl. §. I. pro parte est in Schol. ad Basil. XII. l. 60. in Cod. Coisl. 152.

ἕνα δικαίω δεσποτείας, καθ' ἕτερον τὸ κρατεῖν δίχα ὀχλήσεως, ὅπερ τις ἠγγόρασεν.

§. 1. Ἡ ἀσφάλεια διπλή ἐστίν· ἢ κατὰ δεσποτείαν ἔχειν ἢ ἀνεροχλήτως, ὅπερ τις ἠγγόρασεν. ἀσφάλειά ἐστι καὶ ἢ διὰ προσώπων καὶ ἢ διὰ πραγμάτων.

L. 189. ρπγ'. ὅ) Τῆ τοῦ χοῖναι ὁ) ποιῆσαι σημασίᾳ καὶ τὸ μὴ
D. L. 16. ποιῆσαι τὰ μὴ ὁ) προσήκοντα περιέχεται.

L. 190. ρπδ'. Ἐπαροχθεῖται ὁ) εἰσιν οἱ τὴν οὐκίαν ἐν ταῖς
D. eod. ἐπαροχθεῖται ἔχοντες, οὐ μὴν οἱ ἐν αὐταῖς τεχνήντες.

L. 192. ρπέ. Ὁ ἐν ὁ) οὐκίαν ποτε συμβολαίω συμφωνῶν,
D. eod. τυχόν ἐπὶ δέκα ἢ πλέον, οὐκ εἰς ἄμετρον ἐκφέρεται
ποσότητα, ἀλλ' εἰς ἐλάχιστον ἢτοι σμικροτάτην ποσό-
τητα. ἐλάχιστος ποσότης ἢτοι σμικροτάτη ὁ εἰς ἀριθμὸς
ἐστίν, ὥστε, κὰν εἴπη δέκα ἢ πλέον, κὰν εἴπη ἑκατὸν
ἢ πλέον, εἰς ἀριθμὸς προστεθήσεται· τοῦ γὰρ ἐνὸς
ἀριθμοῦ ἐλαχιστότερος ἀριθμὸς οὐκ ἐστίν ἄλλος.

L. 193. ρπς. ὁ) Τὸ εἰπεῖν, ὅσον ὁ) φανῆ τὸ πρῶγμα, οὐ
D. eod. πρὸς τὸ διαφέρειν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ πρῶγματος δια-
τήρησιν φέρεται.

L. 194. [Μονοῦς τὸ μετὰ αἰτίας δῶρον, ὡς τὸ γενεθλια-
D. eod. κὲν ἢ γαμικόν] ὁ).

L. 195. ρπς. ὁ) Τὰ λεγόμενα περὶ ὄρενος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
D. eod. στον καὶ περὶ ὀφθαλμίου λέγεται.

§. 1. 2. Ἡ φιλία καὶ πρῶγμα δηλοῖ, ὡς ὅταν ὁ νόμος
λέγη ὁ)· ὁ ἐγγύτερος συγγενὴς ἔχτω τὴν φιλίαν ὁ).
δηλοῖ καὶ ὁ) πρόσωπα, ὡς ὅταν λέγωμεν ὁ) περὶ τοῦ
πάτρωνος καὶ τῶν ἀπελευθέρων. λέγεται καὶ φιλία
κοινῶς ἐπὶ παντὸς τοῦ ὁ) γένους. λέγεται καὶ περὶ
τῶν ὑπεξουσίων τοῦ ἐνὸς προσώπου. πατὴρ ὁ) φιλί-
ας λέγεται ὁ οἰκοδεσπότης, κὰν μὴ ἔχη παῖδας.
πατὴρ φιλίας ἐστίν καὶ ὁ ἀνηθὸς ἀντεξουσίου καὶ
ἐὰν ἀποθάνῃ ὁ ἔχων τοὺς ὑπεξουσίου, ἕκαστος αὐτῶν
ἄρχεται πατὴρ φιλίας εἶναι.

§. 3. Ἐστὶ καὶ δούλων φιλία, ὡς ὅταν ὁ νόμος λέγῃ
περὶ τῆς τοῦ ἀναιρεθέντος φιλίας καὶ τῆς φιλίας
τῶν τελωνῶν καὶ τῆς ὑπαγωγῆς φιλίας. ἐστὶ φιλία
καὶ ἐν τῇ περὶ τοῦ χρέους ἀγωγῆς, ἐὰν ὁ πρῶτος
κατὰ σπουδὴν τῆς φιλίας τοῦ ἀγοραστοῦ χεῖρον γέ-
νηται· ἐστὶ φιλία καὶ ἐν τῇ περὶ βίας παραγγελίᾳ.

L. 195. §. ult. ρπγ'. ὁ). Ἡ δὲ γυνὴ καὶ κεφαλὴ καὶ τέλος τῆς φιλίας
L. 196. D. eod. αὐτῆς εἶναι δύναται, ὡς καὶ ἀντεξουσία καὶ μὴ
ἔχουσα παῖδας ὑπεξουσίου· τῷ πατρὶ γὰρ ἀκολου-
θοῦσι ὁ).

L. 197. ρπδ'. ὁ) Μεμνησκέναι ἐστὶ τὸ προσηγγελκέναι, τὸ
D. eod. ἐλέγξαι, τὸ κατηγορεῖν, τὸ συνελέγξαι ὁ).

L. 198. ρς. Ἀστικὰ ὁ) κτήματα τὰ οἰκίματα δεχόμεθα οὐ
D. eod. μόνον τὰ ἐν πόλεσιν ὄντα, ἀλλ' εἰ καὶ τυχόν σταθμοὶ
εἶεν ἢ ἄλλα ξεροαστήρια ἐν ταῖς χώραις καὶ ἐν ταῖς κώ-
μαις ἢ ἐὼν ἐπαύλια τέφρῃ μόνον δουλεύοντα· ἐπειδὴ
τὸ ἀστικὸν ὁ) κτήμα οὐκ ὁ τόπος ποιεῖ, ἀλλ' ἢ ἔλλ.

iure domini, altero obtinere sine interpellatione id, quod quis emerit.

Cautio duplex est: vel iure domini habere vel sine interpellatione, quod quis emerit. Cautio est et quae personis et quae rebus praestatur.

CLXXXIII. Verbis facere oportere etiam non facere, quae non oportet, continetur.

CLXXXIV. Provinciales sunt, qui domicilium in provinciis habent, nec vero qui in iis nati sunt.

CLXXXV. Qui in qualibet conventionem paciscitur, dicens, decem plurisve, non in infinitam refert quantitatem, sed ad minimam. Minima quantitas numerus unus est, ut, etsi dixerit, decem plurisve, vel dixerit, centum plurisve, unus tantum adiciatur: nam numero uno minor numerus non extat.

CLXXXVI. Verba, quanti rem esse paret, non ad id, quod interest, sed ad rei aestimationem referuntur.

Munus est donum cum causa, ut natalicium vel nuptalicium.

CLXXXVII. Quae de masculo dicuntur, plerumque etiam de femina dicuntur.

Familia et rem significat, veluti cum lex dicit: agnatus proximus familiam habeto. Significat et personam, veluti cum de patrono et libertis loquimur: dicitur etiam familia simul de toto genere. Dicitur etiam de his, qui sub potestate unius personae sunt. Paterfamilias appellatur, qui in domo dominus est, quamvis liberos non habeat. Paterfamilias est etiam impubes sui iuris, et si moritur is, qui alios habet in potestate, unusquisque eorum paterfamilias esse incipit.

Est etiam servorum familia, veluti, quum lex de familia interfecti et de publicanorum familia et de familia rapti loquitur. Est familia etiam in actione redhibitoria, si servus venditus opera familiae emtoris deterior factus sit: familia etiam est in interdicto unde vi.

CLXXXVIII. Femina autem et caput et finis suae familiae esse potest, ut et materfamilias et quae non habet liberos in potestate: patrem enim sequuntur.

CLXXXIX. Indicasse est detulisse, arguisse, accusasse, convicisse.

CXC. Urbana praedia aedificia accipimus non solum ea, quae in oppidis sunt, sed et si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis et in vicis, vel si praetoria voluptati tantum deservientia: quia urbanum praedium non locus facit, sed materia. Proinde hor-

p) In Basil. Fabr. cap. 189. ex Theodoro. q) χοῖναι ap. Theod. et Fabr. deest. r) μὴ ap. Theod. et Fabr. deest. s) Syn. cap. 188. et inde Basil. Fabr. cap. 190. Utrouque loco ἐπαροχθεῖται. t) Syn. cap. 189. et inde Basil. Fabr. cap. 192. sed utroque loco longe brevius ita: τὸ προστεθέντων ἐν τοῖς συμβολαίω δέκα ἢ πλέον, οὐκ εἰς ἄμετρον, ἀλλ' εἰς ἐλάχιστην ἀναφέρεται ποσότητα. u) Syn. cap. 196. et inde Basil. Fabr. cap. 193. v) Fabr. ὅσον. w) L. 194. D. 50. 16. quae deest in Cod. Coisl. suppleri potest e Glossis Nomicis s. v. μοῦνος. in Thes. Otton. T. III. p. 1765. sq. quae sic: μοῦνος τὸ μετὰ αἰτίας δῶρον, ὡς τὸ γενεθλιακὸν ἢ γαμικόν. Supplevit iam Struchtmeijerus in epist. crit. in gloss. nom. p. 78. quem laudat *Hanboldus* Manual. Bas. p. 186. x) Est in Syn. cap. 193. 194. et ap. Theod. a quo prooem. abest. Synopsis exhibet cum prooemio usque ad verba τοῦ ἐνὸς προσώπου. Theodorus sine prooemio usque ad ἔχη παῖδας. Fabr. in Basil. cap. 195. ex Syn. et Theod. composuit et ex hoc addit: ἢ δὲ γυνὴ καὶ κεφαλὴ καὶ τέλος τῆς φιλίας αὐτῆς εἶναι δύναται. Quod de servorum et publicanorum familia dicitur, utroque loco deest, sed Reitzius Theoph. p. 990. supplevit ex Synops. Lib. 56. Tit. I. cap. 3. ita Gothofredum secutus: φιλία τοῦ τελωνῶν νοεῖται οὐ μόνον οἱ δοῦλοι αὐτῶν. Prooem. et Harm. tit. de V. S. §. II. y) Fabr. λέγει. Theod. λέγη. z) Syn. ὁ deest. Fabr. ὁ ἐγγ. συγγ. τὴν φιλίαν ἔχτω. Theod. ut in Cod. Coisl. a) Fabr. add. τὰ. Deest apud Theod. b) Syn. Theod. et Fabr. λέγομεν. c) τοῦ in Syn. deest. d) Fabr. add. γὰρ ex Theod. e) Basil. Fabr. cap. 195. fin. et 196. T. I. p. 59. 60. qui desumpsit ex Theodoro, qui eadem habet, quae Cod. Coisl. ee) Theod. et Fabr. ἀκολουθοῦσιν. f) Syn. cap. 196. et inde Basil. Fabr. cap. 197. g) Cod. Coisl. συλλέξαι. Syn. συναλλάξαι. Fabr. συνελέξαι. Ultima lectio unice vera est. Ceterum Fabr. ante συνελέξαι habet καὶ, quod in Synopsi ad marg. addit Leunclavius. h) Syn. cap. 197. et inde Bas. Fabr. cap. 198. utroque loco ἀστικὰ. Brevis epitome in Schol. Euanthoph. ad Basil. Lib. 29. tit. 6. cap. 13. T. IV. p. 723.

ἀμέλει καὶ τοὺς κήπους, εἰσὶν ἐν κ) οἰκήμασιν καταστάντες, λεκτέον, τῇ τῶν ἀστικῶν προσηγορία συμπεριέχεσθαι. δηλαδή δέ^{λ)}, εἰ τὸ πλέον οἱ κήποι ἐν προσόδῳ εἰσὶν, ἀμπελικοὶ τυγχόν ἢ καὶ μ) λαχανικοὶ ὄντες, μᾶλλον οὐκ εἰσὶν ἀστικοὶ^{λ)}).

ρδβ'. Ὁ ἀβέστιν^{ο)} ὁ μὴ παρών, ἐνθα ἀπαιτεῖται, καὶ ὁ μὴ ὢν^{ν)} ἐν τῇ περιοικίδι· ὁ δὲ ἐν αὐτῇ^{η)} ὢν οὐκ ἀβέστιν, εἰ μὴ λανθάνει.

Ὁ ἀλγμάλωτος οὐκ ἀβέστιν· ὁ δὲ ὑπὸ ληστῶν κρατούμενος ἀπεινᾷ δοκεῖ.

ρδβ'. ρη) Ἀὐτὴ ἢ ἐπερωτήσεις, ἐνοχῆς ἄφεςιν παραιοθεῖναι ὁμολογεῖς, οὐ δοκεῖ συντείνειν εἰς ἐκείνας τὰς ἐνοχὰς τὰς δημοσίαν ἐξέτασιν καὶ κόλασιν κεφαλικὴν ἐχοῦσας.

ρδγ'. ρ) Τῇ τοῦ υἱοῦ προσηγορία καὶ ὁ ἔργον συμπεριέχεται, καὶ τῇ τοῦ πατρὸς καὶ ὁ πάππος.

ρδδ'. ρ) Ὁ κελευσθεὶς εἰς^{ss)} ταφὴν ἢ πένθος δαπανῆσαι ὁ νομίματα^{ι)} ἤπιον μὲν οὐ δύναται δαπανῆσαι, πλέον δὲ δύναται.

ρδέ'. ρ) Ὑπὲρ τῶν δούλων, οὓς ἔχον^{tt)} τις πρὸς χοῆσιν ἰδίαν ἀπῆει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, τέλος οὐ δίδωσιν· οἶκος δὲ ἐστίν, ἐνθα τις ὠρισεν ἔχειν τὰς καθέδρας αὐτοῦ καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ τὰ πρόγματα. εἰς χοῆσιν δὲ τις οἰκίαν ἔχει τοὺς εἰς παραφυλακὴν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ θεραπείαν τοῦ σώματος αὐτοῦ ὀρισθέντας, ὡς εἰσὶν οἱ στρωνόντες καὶ οἱ δεσμοῦντες τὰ ὄρηματα καὶ οἱ κουβουκλάριοι καὶ οἱ μάγειροι καὶ οἱ ὑπηρεταὶ καὶ ὅσοι τοιοῦτοι.

ρδς'. ρ) Ἡ τοῦ παιδὸς προσηγορία τρεῖς ἔχει σημασίας· μίαν, ὅταν πάντας δούλους παῖδας προσηγορούμεν^{uu)}· ἑτέραν, ἐπειδὴν παῖδα τῷ ἐναντίῳ^{v)} ὀνόματι^{w)} τῆς κόρης λέγομεν· τρίτην, ἣν^{x)} ἐκάστην παιδικὴν ἡλικίαν δηλοῦμεν.

ρδζ'. ρ) Τῷ ὀνόματι τῆς ἐπώρας δηλοῦται κέρβα, σῦκα ῥοδάκινα καὶ τὰ ὅμοια, σταφυλὴ τραωτή, οὐ μὴν ἢν ἐπὶ τῷ ποιεῖν οἶνον ἔχομεν.

ρδη'. ρ) Οἶνηρά σκευὴ λέγεται^{z)} τὰ περὶ τὴν ληνόν· οἱ δὲ πίθοι καὶ αἱ βούττεις καὶ οἱ κέρατοι, ἕως οὐ μόνον ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ὁ οἶνος, ἐπειδὴ μετὰ τὸ κενωθῆναι τὸν οἶνον εἰς ἄλλην χρεῖαν αὐτὴν^{a)} μεταγγεῖν δύναμεθα.

ρδθ'. ρ) Τῇ τοῦ φορτίου προσηγορία οὐ περιέχονται οἱ ἄνθρωποι· ὅθεν οἱ σωματίμποροι οὐ λέγονται ἔμποροι, ἀλλὰ σωματίμποροι.

ρδθ'. ρ) Τὸ ὄνομα τῶν πραγμάτων, ὡς περὶ ἐπὶ^{d)} τῆς κληρονομίας καὶ τῆς διαδοχῆς, τὴν ὁμάδα^{e)} δηλοῖ καὶ οὐ τὰ^{f)} καθ' ἑαυτοῖν.

ρδα'. ρ) Ἐὰν κελευσθῇ τις ἐπὶ Πέτρου ποιῆσαι τι, οὐ δοκεῖ ποιεῖν, εἰ μὴ γινώσκει Πέτρος τὸ γινόμενον. ἔὰν γὰρ ἐπιτέτης ἐστὶν ἢ μαινόμενος ἢ καθ' ἐδδει, οὐ δοκεῖ ἐπὶ αὐτοῦ γίνεσθαι· ἀρκεῖ δὲ γινώσκειν αὐτὴν, οὐ μὴν καὶ θέλειν.

tos quoque, si qui sunt in aedificiis constituti, dicendum est, urbanorum appellatione contineri. Plane si plurimum horti in reditu sunt, vinearii forte vel etiam olitorii, magis non sunt urbani.

CXCI. Abest is, qui ibi non adest, ubi petitur, L. 199. et qui non est in continentibus urbis: qui autem in D. l. 16. iis est, non abest, si non latitat.

Ab hostibus captus non abest: sed qui a latronibus detinetur, abesse videtur. §. I.

CXCII. Haec stipulatio, noxis solutum praestari promittis, non videtur pertinere ad eas noxas, quae publicam cognitionem et coercionem capitalem habent. L. 200. D. eod.

CXCIII. Filii appellatione et nepos continetur et patris appellatione etiam avus. L. 201. D. eod.

CXCIV. Qui iussus est, in sepulturam vel luctum centum aureos impendere, minus non potest impendere, plus autem potest. L. 202. D. eod.

CXCV. Pro servis, quos quis ad usum suum habens in domum suam abiit, portorium non dat: domus autem est, ubi quis sedes et tabulas et res suas habere destinavit. Ad usum autem suum quis habet servos, qui ad custodiam et cultum et curam sui corporis destinati sunt, ut sunt stratores et qui currum iungunt et cubicularii et coci et ministratores et quot eiusmodi sunt. L. 203. D. eod.

CXCVI. Pueri appellatio tres significationes habet: unam, cum omnes servos pueros appellamus: alteram, cum puerum contrario nomine puellae dicimus: tertiam, cum quamvis aetatem puerilem demonstramus. L. 204. D. eod.

CXCVII. Pomorum appellatione significantur nunces, ficus duracinae et similia, uvae crudae, nec vero eae, quas ad vinum faciendum habemus. L. 205. D. eod.

CXCVIII. Vinaria vasa dicuntur, quae ad torcular faciunt: dolia autem et cupae et testae, quamdiu solum vinum in iis est, quia, postquam vino vacua sunt, ad alium usum ea transferre possumus. L. 206. D. eod.

CXCIX. Mercis appellatione homines non continentur: unde venaliciarii non dicuntur mercatores, sed venaliciarii. L. 207. D. eod.

CC. Bonorum appellatio, ut in hereditate et successione, universitatem significat et non singulas res. L. 208. D. eod.

CCI. Si quis iussus fuerit, coram Petro aliquid facere, non videtur facere, nisi Petrus factum intelligat. Nam si septennis est vel furiosus vel dormit, non videtur coram eo fieri. Satis autem est, ut sciat ille, non etiam ut velit. L. 209. D. eod.

λ) Syn. et Fabr. οἰκίαι εἰσιν. Fabr. omittit ἐν. ι) Syn. δηλαδή καὶ. Fabrot. δηλαδή δὲ καὶ. m) καὶ deest in Syn. et Fabrot. n) Fabrot. ἀστικά. quod et Leunclavius ad marg. Syn. h. l. probat. o) Syn. cap. 198. habet usque ad περιοικίδι. Totum caput habet Theod. ex eoque Basil. Fabrot. cap. 199. p) Syn. περιών. q) Theod. ex eoque Fabrot. male αὐτοῖς. ρ) Ex solo Cod. Coisl. r) Syn. cap. σ'. et σ'. 200. et 220. τῇ τοῦ υἱοῦ προσηγορία καὶ τῇ τῶν ὑπεξουσιῶν καὶ οἱ ἔργοι περιέχονται. Theod. et ex eo Fabr. Basil. cap. 201. initium habet ut Syn. pergat: καὶ ὁ ἔργον περιέχεται καὶ τῇ τοῦ πατρὸς ὁ πάππος. Reitzius Theoph. p. 991. ex Harmenop. tit. de V. S. §. 5. addidit: ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων τῇ τοῦ υἱοῦ προσηγορία καὶ οἱ ἔργοι περιέχονται· ἐπὶ δὲ τῆς ἐπιτροπῆς οὐδαμῶς. s) Basil. Fabrot. cap. 202. ex Theodoro. ss) Theod. add. τὴν. t) Fabr. ν'. *) Ex solo Cod. Coisl. tt) Cod. Coisl. ἔχει. u) Syn. cap. 204. et Theod. ex quo in Bas. Fabr. T. I. p. 61. transit. uu) Leg. προσηγορούμεν, ut et Theod. habet, et post λέγομεν. v) ἐναντίῳ deest in Syn. ad marg. notavit Leunclavius. w) Syn. add. αὐτοῦ. x) Theod. et Fabr. καθ' ἑαυτοῦ. Pro ἣν ceterum reposui ἣν i. q. ἔὰν, quod habet Syn. *) Ex solo Cod. Coisl. y) Theod. ex eoque Fabrot. Basil. cap. 206. z) Theod. λέγομεν. Sic et Fabr. a) Theod. ex eoque Fabr. melius αὐτά. b) Syn. cap. 207. Theod. Ex alterutro Basil. Fabr. cap. 207. c) Theod. ex eoque Basil. Fabr. cap. 208. d) Deest ἐπὶ apud Theod. et Fabrot. e) Theod. et Fabr. ὁμάδα. Bene. Etiam h. l. ita legendum, licet in Cod. Coisl. sit ὁμάδα. f) Theod. et Fabr. τό. ff) Ex solo Cod. Coisl.

- L. 210. σβ'. *) Τῶν πολιτικῶν δούλων ἔστιν ὁ τεχθεὶς ἀπὸ
D. l. 16. πολιτικῶν καὶ πεμφθεὶς εἰς χώραν ἐπὶ τῷ ἀνατραφῆναι.
- L. 211. σγ'. β) Φοῦνδος καλεῖται καὶ τὸ οἶκημα καὶ ὁ
D. cod. ἀγρός· αἱ δὲ οἰκοδομῆαι ἐν μὲν τῇ πόλει οἰκία λέγονται,
ἐν δὲ τοῖς χωρίοις βίλαι· ὁ δὲ χωρὶς οἰκοδομῆς
τόπος ἐν πόλει μὲν ἔδαφος λέγεται, ἐν χωρίῳ δὲ ἀγρός
προσαγορεύεται.
- L. 212. σδ'. ββ) Πραιβαρικῶτος ἔστιν ὁ τὴν ὑπόθεσιν καὶ
D. cod. τὴν δίκην τῷ ἀντιδῶρι χαριζόμενος καὶ μεθιστάμενος
ἀπὸ τοῦ τόπου τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐναγο-
μένου.
- L. 213. σε'. h) Τὸ προχωρεῖν τὴν ἡμέραν σημαίνει τὸ ἄρχε-
D. cod. σθαι χρεωστῆσθαι τὰ χρήματα· τὸ δὲ ἄρχεσθαι τὴν
προθεσίμην δηλοῖ τὸ ταύτην τὴν ἡμέραν ἀνεληλυθῆ-
ναι^{lii}), καθ' ἣν τὰ χρήματα ἀπαιτεῖσθαι δύναται·
ἐνθα δὲ ἀπλῶς †) τις ἐπηρώτησε, καὶ προσεχώρησε
καὶ ἦλθεν ††) προθεσίμῃ· ἐνθα δὲ ὑπὸ προθεσίμην
ἐπηρώτησεν, προσχώρησε μὲν ἢ †††) ἡμέρα, οὐπω δὲ
ἦλθεν· ἐνθα δὲ ὑπὸ αἰρεσιν ἐπηρώτησεν*), οὔτε **)
προεχώρησεν οὔτε ἦλθεν ἢ ἡμέρα ἡρητημένης ἔτι τῆς
αἰρέσεως.
- §. 1. Ἀργύριον ἀλλοτριῶν ἔστιν, ὅπερ χρεωστοῦμεν ἡμεῖς,
ἀργύριον ἡμέτερον, ὅπερ χρεωστοῦμεθα.
- §. 2. Παιτεία ῥαθυμία ἔστιν ἢ σφοδρὰ ἀμέλεια, τούτε-
στιν τὸ μὴ νοεῖν ***), ὃ πάντες νοοῦσι.
- L. 214. σε'. i) Τὸ αὐτὸ ἔστι καὶ δόνομα καὶ μουνός, εἰ
D. cod. καὶ κυρίως μουνός μὲν τὸ ἐξ ἀνάγκης, νόμον ἢ ἔθους
ἢ ἄρχοντος γινόμενον λέγεται, δόνομα δὲ τὸ ἐκ μόνης
προαιρέσεως.
- L. 215. σζ'. k) Τὸ τῆς ἔξουσίας ὄνομα πολλὰ σημαίνει, τὸ
D. cod. τῶν ἀρχόντων κράτος, τῶν πατέρων l) εἰς^{lii}) τοὺς παῖ-
δας, τῶν δεσποτῶν εἰς τοὺς δούλους, καὶ ἐπὶ τῆς ἐνο-
χῆς^m) τῆς ἐκδόσεως κατὰ τοῦ μὴ διεκδικουῦντος τὸν ἡμιορ-
τηκότα δούλον τὴν κατὰ τοῦ παρόντος εἰσχεσίμην ἔξου-
σίαν λέγομεν. καὶ ἐπὶ τῶν κλοπιμαίων λέγομεν εἰς τὴν
ἔξουσίαν τοῦ δεσπότου ὑποστρέψαι τὸ πρῶγμα, ἐὰν
εἰσχεσίμην εἶχεν ἐκδικῆσαι αὐτό.
- L. 216. ση'. mmm) Ὁ φιλῶς ὢν ἐν φυλακῇ οὐ δοκεῖ δεδέ-
D. cod. σθαιⁿ).
- L. 217. σθ'. o) Διαφέρει τό, ὅτε δυναθῆ ἡ λαλῆσαι, τοῦ
D. cod. μεθ' ὃ δυναθῆ ἡ λαλῆσαι. ἐπὶ γὰρ τοῦ πρώτου ἐμβαίνει
ἡ αἰρεσις, ὅτε πρώτον λαλῆσαι δυναθῆ.
- §. 1. Ὁ λέγων, ποιῆσει p) εἴσω ἡμερῶν, καὶ μὴ προς-
τιθεὶς, πόσων, εἴσω δύο δοκεῖ λέγειν q).
- L. 218. σι'. r) Τῷ ὄνματι τοῦ s) ποιῆσαι πάντα τὰ ποιητὰ
D. cod. περιέχεται· δοῦναι, καταβαλεῖν, ἀρθμῆσαι, δικάσαι,
πορευθῆναι.

CCII. Inter urbanos servos est, qui natus est ex urbanis et missus est in villam, ut nutriatur.

CCIII. Fundus et aedificium et ager appellatur: aedificia autem in urbe aedes dicuntur, in vicis villae: locus vero sine aedificio in urbe area dicitur, rure ager appellatur.

CCIV. Praevaricator est, qui consilium et causam adversario donat et a parte actoris in partem rei transit.

CCV. Cedere diem significat, incipere deberi pecuniam: venire autem diem significat, eum diem venisse, quo pecunia peti possit. Ubi pure quis stipulatus est, et cessit et venit dies: ubi autem in diem stipulatus est, cessit quidem dies, sed nondum venit: ubi autem sub conditione stipulatus est, neque cessit, neque venit dies pendente adhuc conditione.

Aes alienum est, quod nos debemus, aes nostrum, quod nobis debetur.

Lata culpa est nimia negligentia, id est, non intelligere, quod omnes intelligunt.

CCVI. Donum et munus eadem sunt, etsi proprie munus dicitur, quod fit ex necessitate, lege, more vel imperio, donum autem, quod ex sola voluntate.

CCVII. Potestatis verbum plura significat, magistratum imperium, patrum in liberos, dominorum in servos potestatem, et in noxae deditioe cum eo, qui servum noxium non defendit, praesentis corporis copiam potestatem dicimus: et in rebus furtivis dicimus, in potestatem domini rem rediisse, si eius vindicandae facultatem habuerit.

CCVIII. Qui tantum in custodia est, vincetus esse non videtur.

CCIX. Differt hoc, quum potuerit fari, ab eo, postquam potuerit fari. In priore enim existit conditio, quum primum fari potuerit.

Qui dicit, faciet in diebus, et non adiciit, quot diebus, intra biduum dicere videtur.

CCX. Verbo faciendi omnia facienda continentur: dare, solvere, numerare, iudicare, ambulare.

*) Ex solo Cod. Coisl. g) Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 211. gg) Ex solo Cod. Coisl. h) Totum caput excepta §. 1. habet Theod. Synopsis cap. 214. exhibet tantum §. 2. Fabrot. Basil. cap. 213. hausisse videtur ex Theod. vel quod minus probabile est ex Scholio quodam Basilicorum, quod laudat Wiite Basil. tit. de R. I. praef. p. XI. quod tamen esse non potest Schol. f. T. VII. p. 238. quod nil nisi definitionem latae culpa exhibit his verbis: ἢ μεγάλη ἀμέλεια κούπια ἐστὶ· κούπια δὲ ἐστὶ τὸ μὴ νοεῖν, ὃ πάντες νοοῦσιν. Quae Fabrot. habet, cum iis, quae Theod. exhibet, plane conveniunt. lii) Theod. ἐληλυθῆναι. Sic et Fabrot. †) Theod. χωρὶς αἰρέσεως. Sic Fabrot. ††) Theod. add. ἢ, ex eoque Fabr. †††) ἢ apud Theod. et Fabrot. deest. *) Theod. ex eoque Fabr. ἐπηρώτησεν non habent. **) Theod. Fabr. οὐπω. ***) Theod. εἰπεῖν. Fabr. emendavit, sua auctoritate, ut videtur, νοεῖν. i) Syn. cap. 212. Bas. Fabr. cap. 214. ita: Μοῦνους κυρίως μὲν τὸ ἐξ ἀνάγκης νόμον ἢ ἔθους ἢ ἀρχοντος γινόμενον λέγεται. cf. et Glossae Nomicae in Thes. Otton. T. III. p. 1766. s. v. Μοῦνομα, ubi eadem leguntur, et s. v. Μοῦνους, ubi haec sunt: Μοῦνους τὸ ἐξ ἀνάγκης νόμον ἢ ἔθους ἢ ἀρχοντος γινόμενον τῶν βίβλων. k) Est apud Theod. ex eoque in Bas. Fabr. cap. 215. usque ad verba εἰς τοὺς δούλους. l) Cod. Coisl. πατέρων. ll) Theod. εἰ. m) Leg. νόμης. mm) In Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 216. n) Fabr. male δεδόσθαι, quod iam reprehendit Reitzius. o) Totum caput est in Syn. cap. 217. et ex ea proemium in Basil. Fabr. cap. 217. Reitzius praeterea huc reposuit §. 1. A et F. ex Harm. tit. de V. S. §. 36. 37. ita: Ἐὰν αἰρεσις ἐπιτεθῆ καὶ μὴ ὁρισθῆ, ἡμέρας δύο ἔχει εἰς τὸ πληρῶσαι τὴν αἰρεσιν, et paulo post: ἐὰν αἰρεσις τοιαύτη δοθῆ, ὃ δέονα τότε ποιῆσαι ἐν ἡμέραις, ἐν δύο ἢ ἑκα ἡμέραις κατὰ τὸν ποιῆσαι τὴν αἰρεσιν. Hui. cap. §. 1. habet et Theod. et Harmenop. tit. de V. S. §. 16. Fabr. §. 1. e Theod. hausit. p) Syn. ποιῆσαι. Basil. Fabr. melius ποιῆσαι, cum Theod. quod et hoc loco repouerem, nisi et ποιῆσαι bonum praeberet sensum. q) Basil. Fabr. εἴσω δύο ἡμερῶν ὃ τοιοῦτος δοκεῖ λέγειν, ex Theodoro. r) Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 218. Habent et Glossae Nom. in Thes. Otton. T. III. p. 1781. Glossae post ποιῆσαι addunt: καὶ ἢ τοῦ ἀποδοῦναι αὐτὰ περιέχεται, ex lege 175. h. t. s) Syn. Fabr. et Gloss. εἶ.

σιά. ε) Ἐν τοῖς συναλλάγμασιν οὐ τοῖς ῥήμασιν, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ τῶν συναλλασσόντων προσέχουμεν, ὅθεν ἐάν παρὰ πόλεως μισθώσωμαι, ἐφ' ᾧ διαβῆναι τὴν μίσθωσιν εἰς κληρονόμους μου¹⁾, διαβῆναι καὶ εἰς ληγματοῖους²⁾).

σιβ'. ς) Τῇ τῶν παίδων προσηγορία καὶ τῇ³⁾ τῶν ἐπέουσιων ἔγγονοι καὶ ἀπέγγονοι⁴⁾ καὶ πάντες οἱ ἐξ αὐτῶν δηλοῦνται· ὡς ἐπὶ πολλὸν δὲ καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ προσηγορία καὶ οἱ ἔγγονοι περιέχονται⁵⁾. ἐάν γὰρ ληγματοῦσω ἄγρον μετὰ τοῦ οἰκονόμου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ ἔγγονοι περιέχονται, εἰ μὴ ἐναντιοῦται ἡ γνώμη μου· καὶ οὐ λέγομεν ἕπαιδα τελευτῶν τὸν καταλιπόντα κληρονόμους ἔγγονον. τῇ γὰρ τοῦ υἱοῦ προσηγορία⁶⁾ πάντες⁷⁾ οἱ ἐξ αὐτοῦ δηλοῦνται.

σιγ'. ζ) Πλαστός ἐπίτροπος ἐστὶν ὁ μὴ ὢν ἐπίτροπος, καὶ πλαστὴ διαθήκη ἢ μὴ οὕσα διαθήκη, καὶ πλαστός μῦθος ὁ μὴ ὢν μῦθος.

σιδ'. α) Τῶ ὀνόματι τῶν χρημάτων οὐ μόνον⁸⁾ τὰ χρήματα, ἀλλὰ⁹⁾ πάντα τὰ κινήτα καὶ ἀκίνητα καὶ τὰ σωματικά καὶ τὰ δίκαια δηλοῦνται.

σιε'. β) Φίλους λέγομεν οὐ τοὺς ψιλῶς ἐγνωσμένους ἡμῖν¹⁰⁾, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας τι δίκαιον μεθ' ἡμῶν ἐκ δικαίου λογιμοῦ καὶ προσφάσεως εὐλόγου.

σις'. γ) Δεσμὰ¹¹⁾ λέγεται¹²⁾ καὶ τὰ ἰδιωτικά καὶ τὰ δημόσια· φυλακὴ δὲ μόνη¹³⁾ ἡ δημοσία.

σιζ'. δ) Κλέπτην καὶ φυγάδα καὶ ἑμέβρον καὶ μοιχὸν καὶ κοιτιστὴν οὐκ ἀπὸ τῆς προθέσεως αὐτῶν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πρῶξαι λέγομεν.

σιη'. ε) Ἡ μεγάλη ἀμέλεια ῥαθυμία ἐστίν· ἡ δὲ μεγάλη ῥαθυμία δόλος ἐστίν.

σιθ'. ς) Ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους τοῦ ἐδίκτου, τότε, ὅταν γὰρ εἶναι κληρονόμιον, οὐκ ἄρμόζει τοῖς τοῦ κληρονόμου κληρονόμοις διακατοχή.

Ὁμοίως ἐπὶ τῆς υποκαταστάσεως τούτοις τοῖς ῥήμασιν, ὅστις δὴποτέ μοι εἴη κληρονόμος, ὁ ἐγγύτατος κληρονόμος σημαίνεται· μᾶλλον δὲ οὐ μόνον ὁ ἐγγύτατος κληρονόμος, ἀλλὰ καὶ ὁ γεγραμμένος.

σικ'. ζ) Πολῖται εἰσι καὶ οἱ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει γεγέντες.

σικ'. η) Διαλυθέντα ἢ πληρωθέντα νοεῖν ὀφείλομεν οὐ μόνον, οἷς ἀμφισβήτησις γέγονεν¹⁴⁾, ἀλλὰ καὶ τὰ δίχα ἀμφισβήτησεως τεμηθέντα¹⁵⁾, ὡς ἔστι τὰ ἐν

CCXI. In conventionibus non ad verba, sed ad voluntatem contrahentium spectamus: unde, si ab opido conduxerim ea lege, ut conductio ad heredes meos transiret, transit etiam ad legatarios. *L. 219. D. l. 16.*

CCXII. Liberorum appellatione et filiorum familias nepotes et pronepotes et omnes, qui ex iis descendunt, significantur: ut plurimum autem etiam filii appellatione nepotes quoque continentur. Nam si agrum legaverim cum villico et filiis eius, etiam nepotes continentur, nisi voluntas mea adversetur. Neque dicimus sine liberis eum decedere, qui heredem nepotem reliquit. Filii enim appellatione omnes, qui ex eo descendunt, significantur. *L. 220. D. eod.*

CCXIII. Falsus tutor est, qui non est tutor, et falsum testamentum, quod testamentum non est, et modius iniquus, qui modius non est. *L. 221. D. eod.*

CCXIV. Pecuniae nomine non solum pecunia numerata, sed omnes res mobiles et immobiles et corpora et iura significantur. *L. 222. D. eod.*

CCXV. Amicos dicimus non eos, qui leviter nobis noti sunt, sed eos, qui ius quoddam cum nobis ex iusta ratione et probabili praetextu habent. *L. 223. §. 1. D. eod.*

CCXVI. Vincula dicuntur et privata et publica: custodia autem sola publica. *L. 224. D. eod.*

CCXVII. Furem et fugitivum et erronem et adulterum et alcatozem non ex proposito eorum, sed ex facto dicimus. *L. 225. D. eod.*

CCXVIII. Magna negligentia culpa est: magna culpa autem dolus est. *L. 226. D. eod.*

CCXIX. Ex illa parte edicti, tum, quem heredem esse oportet, non competit heredibus heredis bonorum possessio. *L. 227. D. eod.*

Similiter in substitutione his verbis, quisquis mihi heres erit, proximus heres significatur: imo non tantum proximus heres, sed etiam scriptus. *§. 1.*

CCXX. Municipales sunt, qui in eodem municipio nati sunt. *L. 228. D. eod.*

CCXXI. Transacta finitave intelligere debemus non solum, quibus controversia fuit, sed etiam, quae sine controversia possessa sunt, ut sunt ea, quae in iudi-

1) Syn. cap. 219. et Theod. ex eoque Basil. Fabr. cap. 219. 2) Syn. et Basil. Fabr. ληγματοῖους. 3) Syn. cap. 220. quae nil habet nisi: τῇ τῶν παίδ. προσηγ. καὶ τῇ τῶν ἐπέουσι. ἐγγ. καὶ ἀπέγγ. καὶ πάντες οἱ ἐξ αὐτῶν δηλοῦνται. Basil. Fabr. cap. 220. T. I. p. 63. totum caput exhibent ex Theodoro. 4) Deest τῇ ap. Theod. 5) Syn. et Fabr. ἔγγονοι καὶ ἀπέγγονοι. Theod. ut in Cod. Coisl. 6) Sic Syn. Theod. Sed Cod. Coisl. περιέχονται. 7) Theod. κληρονομίαι. Quod Fabr. emendavit in προσηγορία. 8) Theod. ἅπαντες. 9) Syn. cap. 221. et Theod. Ex alterutro Basil. Fabr. cap. 224. a) Syn. et exinde Basil. Fabr. cap. 222. In Schol. d. ad Basil. Lib. XXIII. tit. I. cap. 1. T. III. p. 234. sic exhibetur: ἡ τῆς πεκουρίας προσηγορία οὐ μόνον δηλοῦ τὰ νομίματα, ἀλλὰ καὶ πράγματα πάντα, τοῦτο μὲν τὰ ἀκίνητα, τοῦτο δὲ τὰ κινήτα, καὶ τοῦτο μὲν τὰ σωματικά, τοῦτο δὲ τὰ ἀσώματα ἢτοι τὰ δίκαια. Theod. ut in Cod. Coisl. exhibet: sed post ἀκίνητα καὶ habet: νομίματα ὁρῶνται αὐτῶ, ἀλλὰ καὶ τὰ προσόντα αὐτῶ δίκαια ἀσώματα, sed subpuncta, quo librarius declarat, ea huc non pertinere. b) Syn. et Fabr. μόνον. c) Syn. et Fabr. add. καί. d) Extat et in Schol. s. ad Basil. Lib. 38 Tit. 2. cap. 6. T. V. p. 61. iisdem verbis, id quod primus notavit Witte Basil. tit. de R. I. praef. pag. XI. Omnes, qui titulum de V. S. restituerunt, hoc caput praetermiserunt. e) Schol. laud. ἡμῖν ἐγνωσμένους. f) Syn. et ex ea Basil. Fabr. cap. 224. et Glossae Nomicae in Thes. Otton. T. III. p. 1723. s. v. δεσμὰ. Reitz. g) Lectio Cod. Coisl. δεινὰ falsa est. Syn. Fabr. et Gloss. unice veram habent δεσμὰ. h) Gloss. λέγονται. i) Gloss. μόνον. k) Iisdem verbis Syn. cap. 225. et ex ea Basil. Fabr. cap. 225. Theod. κλέπτην καὶ φυγόν καὶ ἑμέβρον καὶ μοιχὸν καὶ κοιτιστὴν οὐκ ἀπὸ τῆς προθέσεως αὐτῶν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πρῶξαι. Reitzius ex Harmenop. tit. de V. S. §. 19. haec praemisit: ἑμέβρος ἐστὶν ὁ μικρὸς φυγάς καὶ ἐκ τοῦ ἐναντιοῦ ὁ φυγάς μέγας ἑμέβρος ἐστὶν ὁ συνεχῶς ἀναίτως πλανώμενος καὶ τοὺς καιροὺς εἰς ἀνόνητα διαπατῶν καὶ βρωδέως εἰς τὸν οἶκον ἀναστρέφων. Adde et Synops. Lib. XIX. Tit. 10. cap. 12. l) Syn. cap. 226. et similiter Schol. ad Basil. XIV. 1. 29. in Cod. Coisl. ita: κούλπα ἐστὶν ἡ μεγάλη ἀμέλεια· ἡ δὲ μεγάλη κούλπα δόλος ἐστίν. Theod. ex eoque Basil. Fabr. cap. 226. fere ita ut Cod. Coisl. in. ἡ μεγάλη ἀμέλεια ἐστὶν (leg. ἤρουν) κούλπα ῥαθυμία ἐστὶν z. t. l. Pro parte sententia huius capituli refertur in Schol. Bas. a. T. II. p. 126. et in Schol. f. T. VII. p. 238. m) Ex solo Cod. Coisl. n) Ex solo Cod. Coisl. o) Basil. Fabr. cap. 229. 230. T. I. p. 63. sq. habent ex Theodoro. p) γέγονεν deest apud Theod. et Fabr. quod excidisse coniecit Reitzius. q) Fabr. κηθέντα. Theod. τεμηθέντα.

δικαστηρίῳ ὁρισθέντα ^ο) καὶ τὰ ἐν διαλύσει συντε-
θέντα ^ρ) καὶ τὰ ὑπὸ σιωπῆς μακροτέρου χρόνου πλη-
ρωθέντα.

cio terminata et in transactione composita et longioris
temporis silentio finita sunt.

- L. 231. σκβ'. ^ο) κνοφορούμενος ξαντῶ μόνῳ, πρὶν
D. l. 16. ἢ ^ρ) τεχθῆ, καὶ οὐχ ἑτέροις συμβάλλεται.
- L. 232. σκγ'. ^σ) Τὸ εἰπεῖν, πλείονος ἄξιόν ἐστι τῶν τριά-
D. cod. κοντα νομισμάτων, ἅμα καὶ διατίμησιν καὶ ποσὸν δηλοῖ.
- L. 233. §. 2. σκδ'. ^{ss}) Ἀκόνητιον λέγεται οὐ μόνον τὸ ἀπὸ τόξου,
D. cod. ἀλλὰ καὶ τὸ ὕψος οὖν βαλλόμενον.
- L. 234. §. 1. σκε'. ^τ) Πλοσίσιός ἐστιν ὁ ἰκανὸς ἐπιτηδείως ^υ) ἔχων
D. cod. πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ πράγματος, ὕπερ ὁ ἐνάγων ὡς
ὀφείλων ^ν) ἀποκαταστήναι ἀπαιτεῖ.
- §. 2. Τῷ ῥήματι τοῦ ἔγγυ καὶ τροφῆ καὶ ἐσθῆς καὶ στρώ-
ματα περιέχεται.
- L. 235. σκς'. ^ω) Τέκτονας ξύλων ^ξ) λέγομεν οὐ μόνους ^ζ)
D. cod. τοὺς τὰ ξύλα πελεκῶντας ^η), ἀλλὰ πάντας τοὺς οἰκοδο-
μοῦντας ^{ζζ}). Κυρίως φέρεσθαι λέγομεν τὰ ^α) τῷ σώ-
ματι ἡμῶν βιασασζόμενα· κομιζέσθαι δὲ τὰ διὰ τῶν
ἐποζυγίων· ἄγεσθαι δὲ τὰ ξυμνηματα.
- L. 236. σκζ'. ^β) Τῶν μέσων ἐστὶ τὸ ὄνομα τοῦ φαρμάκου
D. cod. καὶ δεῖ προστίθεσθαι καλὸν ἢ κακόν.
- §. 1. Τῷ ὀνόματι τῆς βαλάνου πάντες οἱ καρποὶ δη-
λοῦνται, ἐπειδὴ καὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀκροδύων ^{bb})
πάντα τὰ δένδρα.
- L. 237. D. cod. σκη'. ^ο) Δύο ἀρήσεις μίαν ποιῶσιν κατάθεσιν.
- L. 238. σκθ'. ^{cc}) Πληθός ἐστιν οἱ λοιποὶ πολλῆται χωρὶς τῶν
D. cod. ἀξιοματιζῶν.
- §. 1. Διαμαρτύροσθαι ἐστὶ τὸ ἐπὶ μαρτύρων παραγγεῖλαι.
- §. 2. Κυρίως ἐνέχρον τὸ κινητὸν λέγεται διὰ τὸ ἐν τῇ ^d)
χειρὶ δίδοσθαι.
- §. 3. Τῷ ὀνόματι τῆς ἐνοχῆς ^ο) ἦτοι τοῦ πταίσματος ^f)
πᾶν ὁμόσημα περιέχεται ^g).
- L. 239. D. cod. σλ'. ^h) Πούπιλος ἐστὶν ὁ ἄνηθος ἀντεζούσιος.
- §. 1. Οἱ ⁱ) αἰχμάλωτοι δηλονότι σέρβι ἀπὸ φυλάτε-
σθαι καὶ μὴ φρονέσθαι ἐκλήθησαν.
- §. 2. Πάροικός ^k) ἐστὶν, ὃς ἀλλοχού ἐν πόλει ἢ χωρίῳ
τὴν οἰκίαν ἐπίστατο.
- §. 3. Δημόσιον ἐστὶ ^l) λειτούργημα ὀφθαλμίου ἰδιώτου
ἀνθρώπου, ὀδίνος ἢ λυσιτέλει εἰς πάντας ἀνήκει.
- §. 4. [Ἀδβένα λέγεται ὁ ἄποικος.]
- §. 6. [Ὀύρβις ἢ πόλις λέγεται ὑπὸ τοῦ οὐρβάρε, τουτ-
ἐστὶν ἀρότρον περιχαράξαι τὸν μέλλοντα πολιζέσθαι τὸν
τόπον.]

CCXXII. Nasciturus sibi solum, antequam nasci-
tur, et non aliis prodest.

CCXXIII. Haec verba, pluris est aureis triginta,
simul et aestimationem et quantitatem significant.

CCXXIV. Telum dicitur non solum id, quod ab
arcu, sed etiam id quod quovis modo mittitur.

CCXXV. Locuples est, qui satis idonee habet pro
magnitudine rei, quam actor tanquam restituendam
petit.

Verbo vivendi et cibus et vestes et stragula con-
tinentur.

CCXXVI. Fabros lignarios dicimus non solum
eos, qui ligna dolant, verum etiam omnes, qui aedifi-
cant. Proprie ferri dicimus, quae corpore nostro ba-
ulantur: portari autem, quae iumentis: agi autem ea,
quae animalia sunt.

CCXXVII. Verbum veneni medium est et adicien-
dum est bonum aut malum.

Glandis appellatione omnes fructus significantur,
quia et verbo ἀκροδύων omnes arbores notantur.

CCXXVIII. Duae negationes unam affirmationem
efficiunt.

CCXXIX. Plebs est ceteri cives sine Senato-
ribus.

Detestari est per testes denunciare.

Proprie pignus res mobilis dicitur, quia manu datur.

Noxae nomine omne delictum continetur.

CCXXX. Pupillus est impubes sui iuris.

Captivos manifestum est, servos ab eo, quod ser-
vantur et non occiduntur, esse appellatos.

Incola est, qui alicubi in urbe aut in agro domici-
lium nactus est.

Munus publicum est officium privati hominis, cu-
ius utilitas ad omnes pertinet.

[Advena dicitur, qui Graecis ἄποικος.]

[Urbs dicitur ab urbare, id est aratro circum-
scribere urbis condendae locum.]

ο) Fabr. τηθέντα, ex Theod. ρ) Fabr. τεθέντα. Theod. συντεθέντα. γ) Theod. ex eoque Bas. Fabr. cap. 231. Cita-
tur et in Schol. f. ad Basil. Lib. 46. Tit. I. cap. 5. T. VI. p. 145. ρ) ἢ deest apud Fabr., licet Theod. habeat. s) Ex solo
Cod. Coisl. ss) Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 233. Vibi et Theod. t) Totum extat apud Theod. et inde in Basil. Fabr.
cap. 234. u) Fabr. ἰκανὸς καὶ ἐπιτηδείως. Theod. ἰκ. τε καὶ. v) Reitzius recte substituit ὄφειλον. w) Syn. cap. 234. 235. et
inde Basil. Fabr. cap. 235. Utroque loco κυρίως φέρεσθαι, et quae sequuntur, priore loco ponuntur, et τέκτονας ξύλων post-
ponitur: Theod. tantum primam partem capituli habet τέκτονας ξύλων — οἰκοδόμους. x) Syn. τέκτον ξύλων. sed iam Leuncl.
ad marg. τέκτονας ξύλων. y) Syn. et Fabr. μόνον. Sic et Theod. z) Syn. et Fabr. πελεκῶντας. ζζ) Theod. οἰκοδόμους.
a) τὰ in Syn. et apud Fabr. deest. b) Syn. et inde Basil. Fabr. cap. 236. totum exhibent. Huius capit. §. 1. habet et Har-
menop. tit. de V. S. §. 21. τῷ ὀνόματι τῆς βαλάνου πάντες οἱ καρποὶ καλοῦνται. Syn. et Basil. Fabr. l. l. totum habent, ut et
Cod. Coisl. hac tamen differentia, quod ita finiunt: τῷ ὀνόματι τῶν ἀκροδύων ὁμοίως πάντες οἱ καρποὶ δηλοῦνται. bb) Leg.
ἀκροδύων. Cod. ἀκροδύων. c) Ex solo Cod. Coisl. cc) Syn. cap. 238. et 239. et Bas. Fabr. cap. 238. ex Syn. exhibent, ex-
cerpta §. 1. d) τῇ in Syn. et apud Fabr. deest. e) Syn. et Fabr. νόξης. recte, quod et h. l. pro ἐνοχῆς ponendum. f) ἦτοι τοῦ
πταίσματος deest in Syn. et ap. Fabr. g) Hanc §. 3. exhibet etiam Schol. a. ad Basil. Lib. LX. Tit. 5. cap. 1. T. VII. p. 144.
his verbis: τῷ ὀνόματι τῆς νόξης πάντα τὰ ἀμαρτήματα περιέχεται. et Theod. iisdem verbis, quibus Cod. Coisl. h) Huius
cap. proemium est in Syn. et ex ea in Basil. Fabr. cap. 239. et in Schol. f. ad Basil. lib. 38. tit. 3. cap. 1. T. V. p. 74.
i) Syn. et Basil. Fabr. cap. 239. hanc §. 1. ita habent: σέρβι ἀπὸ τοῦ φυλάτεσθαι καὶ μὴ φρονέσθαι ἐκλήθησαν. k) Hanc
§. 2. Syn. et ex ea Basil. Fabr. cap. 239. et Schol. h. ad Basil. Lib. 38. tit. 1. cap. 13. T. V. p. 33. ita exhibent: ἄλλοι
ἐστὶν ὁ λεγόμενος πάροικος, ὃς ἀλλοχού κ. τ. λ. ut in Cod. Coisl. l) Hui. cap. §. 3. in omnibus desideratur. §. 4. 6. 7. 8.
quae in Cod. Coisl. prorsus desunt, in Synopsi cap. 239. sq. ita exhibentur: Ἀδβένα λέγεται ὁ ἄποικος. Ὀύρβις ἢ πόλις λέ-
γεται ἀπὸ τοῦ οὐρβάρε, τουτίσιν ἀρότρον περιχαράξαι τὸν μέλλοντα πολιζέσθαι τὸν τόπον. Ὀπιδοῦμ ἀπὸ τοῦ ἔργου τῆς τε-
χῆς κτιστικῆς. Τρομοτοῦμ πάντες οἱ ὑπὸ τὴν πόλιν ἀρχοί. Similiter Basil. Fabr. cap. 239. ubi tamen deest definitio
advenae. §. 6. 7. habent etiam Gloss. Nom. in Thes. Otton. T. III. p. 1773. s. v. Ὀύρβις et Ὀπιδοῦμ, quae tamen pro οὐρ-
βάρε habent male οὐβαρέτον, pro τόπον, τρόπον, pro τευχῶν, χειρῶν. §. 8. exhibent eadem Gloss. Nom. I. l. p. 1807. sub
verbo monstroso Τρομοτοῦμ, sub quo latet Τρομοτοῦμ. Aiunt Gloss. πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἀρχοί.